

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
NÁRODOHOSPODÁRSKA FAKULTA

Evidenčné číslo: 101006/I/2015/1399204779

**DAŇOVÉ DÔSLEDKY ZLÚČENIA,
SPLYNUTIA A LIKVIDÁCIE PODNIKOV**

Diplomová práca

2015

Bc. Zuzana Halajová

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
NÁRODOHOSPODÁRSKA FAKULTA

**DAŇOVÉ DÔSLEDKY ZLÚČENIA,
SPLYNUTIA A LIKVIDÁCIE PODNIKOV**

Diplomová práca

Študijný program: Daňovníctvo a daňové poradenstvo

Študijný odbor: 6271Financie, bankovníctvo a investovanie

Školiace pracovisko: 101006 Katedra financií

Vedúci záverečnej práce: doc. Ing. Jana Kubicová, PhD. MBA

Bratislava 2015

Bc. Zuzana Halajová

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že záverečnú prácu som vypracovala samostatne a že som uviedla všetku použitú literatúru.

Dátum:

.....

(podpis študenta)

Pod'akovanie

Chcem sa pod'akovať vedúcej práce doc. Ing. Jane Kubicovej, PhD. MBA za cenné rady, odbornú pomoc a konzultácie, ktoré mi poskytla pri vypracovaní diplomovej práce.

ABSTRAKT

HALAJOVÁ, Zuzana: *Daňové dôsledky zlúčenia, splynutia a likvidácie podnikov*. – Ekonomická univerzita v Bratislave. Národohospodárska fakulta; Katedra financií. – Vedúci záverečnej práce: doc. Ing. Jana Kubicová, PhD. MBA – Bratislava: NHF EU, 2015, 68 s.

Hlavným cieľom diplomovej práce je spracovanie problematiky daňových dôsledkov zrušenia spoločnosti s likvidáciou a bez likvidácie a preskúmanie výhodnosti možných spôsobov realizácie zrušenia spoločnosti z teoretickej aj praktickej stránky.

Práca je zameraná na právny rámec zrušenia spoločnosti s likvidáciou a bez likvidácie, jej zlúčením alebo splynutím. Popisuje premietnutie problematiky zlúčenia, splynutia a likvidácie spoločnosti do daňovej oblasti.

Práca je rozdelená do štyroch kapitol. Obsahuje 13 schém, 5 grafov, 1 tabuľku a 1 obrázok. Prvá kapitola je venovaná spracovaniu teoretickej stránky problematiky zlúčenia, splynutia a likvidácie z pohľadu právnej, účtovnej a daňovej legislatívy. V ďalších častiach definujeme cieľ práce v súvislosti s čiastkovými cieľmi a použítu metodiku práce a metódy skúmania s využitím textovej analýzy príslušnej legislatívy, metódy analýzy a syntézy a komparácie.

Záverečná kapitola sa zaoberá analýzou situácie v oblasti zlúčení a splynutí ako aj likvidácie v Slovenskej republike za rok 2014. Na daňovú problematiku nahliadame s nadväznosťou na právnu aj účtovnú úpravu a zhodnocujeme daňové riešenia jednotlivých foriem zrušenia spoločnosti ako aj výhodnosť týchto foriem z teoretickej aj praktickej stránky.

Kľúčové slová: zrušenie spoločnosti, likvidácia spoločnosti, zlúčenie, splynutie, daňové aspekty

ABSTRACT

HALAJOVÁ, Zuzana: *Tax implications of mergers, acquisitions and liquidation of companies*. – University of Economics in Bratislava. Faculty of National Economy; Department of Finance. – Diploma thesis supervisor: doc. Ing. Jana Kubicová, PhD. MBA – Bratislava: NHF EU, 2015, 68 p.

The main aim of the thesis is to elaborate the problem of the tax implications of the winding-up of a company via liquidation and mergers and acquisitions and to provide a review of the most advantageous ways of implementation of winding up from theoretical and practical side.

The presented thesis focuses on the legal framework for the winding up via liquidation and without liquidation, via merger or acquisition. It describes presentation of M&A and liquidation issues in the field of taxation.

The work is divided into four chapters. It contains 13 schemes, 5 graphs, 1 table and 1 figure. The first chapter is devoted to the theoretical aspect of M&A and liquidation in terms of legal, accounting and tax legislation. The following sections define the aim of the thesis in connection with partial aims and methodology and research methods used particularly text analysis of relevant legislation, methods of analysis and synthesis and comparison.

The final chapter analyses the M&A and liquidation situation in the Slovak Republic in 2014. Based on legal and accounting legislation, the tax implications of various forms of winding-up of the company as well as advantages of these forms are presented.

Keywords: winding-up of a company, liquidation, merger, acquisition, tax implications

Zoznam tabuliek, grafov a schém

Tab. č. 1: Porovnanie režimov ocenenia pri zlúčení a splynutí	36
Tab. č. 2: Daňové aspekty zlúčenia a splynutia v reálnych hodnotách a pôvodných cenách	63
Graf č. 1: Hlavné dôvody fúzií	15
Graf č. 2: Cezhraničné zlúčenia v rokoch 2012-2014	44
Graf č. 3: Zlúčenia v SR v rokoch 2013-2014 (podľa krajov).....	45
Graf č. 4: Zlúčenia v SR v rokoch 2013-2014 (podľa formy obchodnej spoločnosti)	45
Graf č. 5: Likvidácie spoločností v SR v roku 2014 podľa krajov	46
Obr. č. 1: Krajiny EÚ/EHP s postupmi pre cezhraničné fúzie pred a po smernici	53
Schéma č. 1: Životný cyklus spoločnosti.....	11
Schéma č. 2: Klasifikácia základných typov fúzií	13
Schéma č. 3: Schéma zlúčenia spoločností.....	18
Schéma č. 4: Schéma splynutia spoločností	18
Schéma č. 5: Proces zrušenia spoločnosti bez likvidácie	19
Schéma č. 6: Likvidácia z právneho hľadiska	22
Schéma č. 7: Rozdiely medzi IFRS z roku 2004 a 2009	30
Schéma č. 8: Likvidácia z daňového pohľadu	40
Schéma č. 9: Zlúčenie spoločnosti Aupark, a.s. a Aupark Property Holding, a.s	48
Schéma č. 10: Schéma zlúčenia v praktickom príklade štruktúry „debt push down“	49
Schéma č. 11: Zlúčenie z účtovného hľadiska.....	50
Schéma č. 12: Zlúčenie akciových spoločností na konkrétnom príklade	52
Schéma č. 13: Zdaňovacie a účtovné obdobia počas likvidácie spoločnosti.....	60

OBSAH

Úvod.....	9
1. Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí.....	11
1.1. Zrušenie spoločnosti.....	11
1.2. Podstata a význam zlúčenia a splynutia	12
1.2.1. Motívy fúzií	13
1.3. Podstata a význam likvidácie	15
1.4. Právna úprava zlúčenia, splynutia a likvidácie v SR	16
1.4.1. Zrušenie spoločnosti bez likvidácie	17
1.4.2. Zrušenie spoločnosti s likvidáciou.....	22
1.5. Účtovné hľadisko zlúčenia, splynutia a likvidácie.....	24
1.5.1. Zrušenie spoločnosti bez likvidácie	24
1.5.2. Zrušenie spoločnosti s likvidáciou.....	32
1.6. Daňové hľadisko zlúčenia, splynutia a likvidácie.....	32
1.6.1. Zrušenie spoločnosti bez likvidácie	32
1.6.2. Zrušenie spoločnosti s likvidáciou.....	38
2. Cieľ práce.....	41
3. Metodika práce a metódy skúmania	42
4. Výsledky práce	43
4.1. Zrušenie spoločnosti bez likvidácie formou zlúčenia	46
4.1.1. Zlúčenie v pôvodných cenách.....	49
4.1.2. Zlúčenie v reálnych cenách.....	54
4.2. Zrušenie spoločnosti s likvidáciou	57
4.3. Zhretnutie jednotlivých alternatív	61
Záver	65
Použitá literatúra	67

Úvod

Každá spoločnosť má svoju životnú krivku, ktorá začína založením a vznikom, prechádza rastom, stabilizáciou a po fáze krízy sa dostáva na križovatku, ktorá môže viesť k zániku alebo znovunájdeniu síl na ďalšie fungovanie. Počas celého svojho životného procesu musí spoločnosť čeliť nežiaducim vonkajším i vnútorným vplyvom, konkurencii, rozvoju aktivít či finančným problémom. Ide o živý organizmus, ktorého existencia z rôznych dôvodov často končí zrušením a zánikom. Spoločnosť môže zaniknúť materiálne, či formálne, pričom dochádza k rôznym formám reorganizácie. Ak nedôjde k zrušeniu spoločnosti naplnením materiálnej podstaty, teda likvidáciou, spoločnosť sa môže zrušiť dobrovoľne bez likvidácie. Táto možnosť je uskutočniteľná, ak spoločnosť nemá žiaden majetok alebo ak základné imanie spoločnosti prechádza na právneho nástupcu zlúčením, splynutím. Rozhodujúcim motívom týchto zmien je obvykle zvýšenie vlastného kapitálu, zníženie podnikateľského rizika, dosiahnutie vyššieho zisku, lepšie postavenie na trhu či možnosť dosiahnutia daňových úľav a hľadania daňovo optimálneho riešenia.

V prípade, že spoločnosť musí uskutočniť rozhodnutie o budúcom vývoji spoločnosti, má veľký význam správne poznanie a chápanie súvislostí zrušenia a zániku spoločnosti a povinností, ktoré z toho vyplývajú.

S vývojom trhu a príchodom nových možností je potrebné, aby sa vyvíjala aj príslušná právna úprava, ktorej cieľom má byť vytvorenie prehľadného a uceleného právneho rámca, ktorý definuje rovnako práva ako aj povinnosti spoločností pri realizácii týchto foriem vlastníckych transakcií. Nakoľko predstavuje zrušenie a zánik prirodzenú súčasť života spoločnosti a s meniacimi sa trhovými podmienkami ako aj legislatívou môže mať značný dopad na ekonomiku, táto problematika je v súčasnosti stále aktuálnou témou a preto som sa rozhodla ju vo svojej diplomovej práci spracovať. Proces zrušenia spoločnosti s likvidáciou a bez likvidácie je právne vymedzený, ale rovnako so sebou prináša mnoho ďalších otázok spojených predovšetkým s účtovným a daňovým vyrovnaním. Tieto okruhy sa v predkladanej práci snažíme priblížiť.

Cieľom tejto diplomovej práce je poskytnutie podrobnejšieho pohľadu na zrušenie spoločnosti, objasnenie najdôležitejších otázok právnej úpravy a zhodnotenie daňových aspektov zlúčenia, splynutia a likvidácie spoločnosti.

Práca je rozdelená do štyroch častí. V prvej časti svojej práce na základe dostupnej literatúry definujeme zrušenie spoločnosti ako fázu životného cyklu spoločnosti a charakterizujeme jednotlivé formy zrušenia. Právne objasňujeme ústredné pojmy a približujeme problematiku zlúčenia, splynutia a likvidácie z pohľadu Obchodného zákonníka, účtovnej a daňovej legislatívy. Teoretická časť je štruktúrou zameraná na prehľadné a ucelené vysvetlenie jednotlivých foriem zrušenia pri súčasne platnej právnej úprave.

Druhá kapitola je venovaná vytýčenému cieľu tejto práce, teda daňovým dôsledkom zlúčenia, splynutia a likvidácie spoločnosti. Rovnako sú v nej zadané aj čiastkové ciele práce, keďže v problematike zrušenia sú dôležité nielen daňové a účtovné podmienky a pravidlá, ale taktiež právne, práve z ktorých vychádza mnoho účtovných a daňových ustanovení.

Tretia kapitola sa venuje metodike práce a metódam skúmania. Pri spracovaní diplomovej práce sme využili textovú analýzu príslušnej legislatívy, metódy analýzy a syntézy a komparácie. Pre sprehľadnenie práce boli vytvorené grafy, schémy a tabuľky.

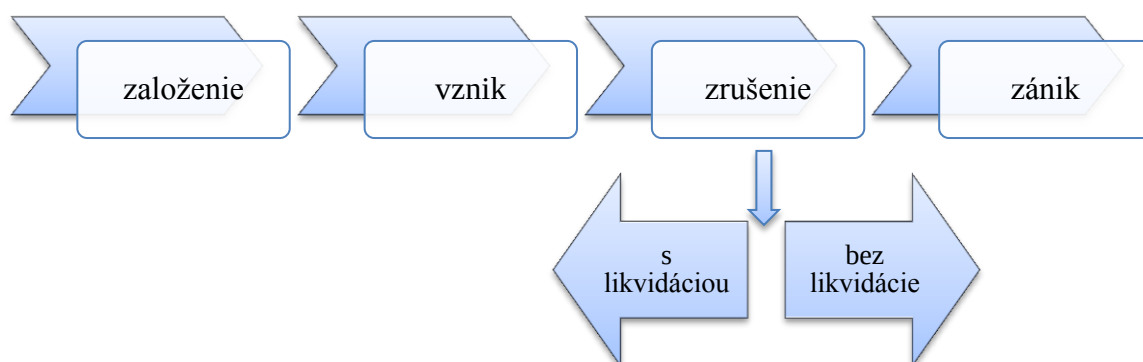
V štvrtej záverečnej kapitole je zhrnutá súčasná situácia za rok 2014 v oblasti zlúčení a splynutí ako aj likvidácie v Slovenskej republike. Na základe dostupných údajov o spoločnostiach sa zameriavame na daňové aspekty zlúčenia a splynutia v pôvodných cenách aj reálnych hodnotách. Na daňovú problematiku nahliadame s nadväznosťou na právnu aj účtovnú úpravu a zhodnocujeme daňové riešenia jednotlivých foriem zrušenia spoločnosti ako aj výhodnosť týchto foriem z teoretickej aj praktickej stránky.

1. Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí

1.1. Zrušenie spoločnosti

Existencia spoločnosti ako podnikateľského subjektu je časovo ohraničená začiatkom, jej založením, a koncom, jej zrušením a zánikom. Obdobie od vzniku až po zánik predstavuje životný cyklus podniku. Dĺžka životného cyklu závisí od viacerých faktorov a zahŕňa niekoľko fáz: zakladanie a vznik, rast, stabilizácia, kríza a zánik.

Schéma č. 1: Životný cyklus spoločnosti

Zdroj: *Vlastné spracovanie.*

Ako vyplýva zo schémy, zrušenie a zánik nepredstavujú totožné pojmy a je potrebné ich rozlišovať. Spoločnosť zaniká ku dňu výmazu z Obchodného registra (OR). Riešením fázy krízy a úpadku spoločnosti môže byť zánik vo forme:

- transformácie (zmena právnej formy),
- fúzie (splynutie),
- preventívnej likvidácie,
- konkurzu,
- vyrovnania.

Transformácia ako aj fúzia predstavujú len formálny zánik spoločnosti, nie materiálny. Materiálne spoločnosť zaniká z nasledujúcich príčin:

- uplynutím doby, na ktorú bola spoločnosť založená,
- splnením účelu, pre ktorý bola založená,
- dobrovoľným rozhodnutím,
- úmrtím podnikateľa,

- súdnym rozhodnutím,
- preventívnou likvidáciou,

núteným rozhodnutím na základe Zákona o konkurze a reštrukturalizácii č. 7/2005 Z. z..

Zániku spoločnosti predchádza jej zrušenie. Zrušenie spoločnosti je možné realizovať v dvoch formách, zrušenie s likvidáciou alebo zrušenie bez likvidácie. Ak sa spoločnosť zruší s likvidáciou, jej činnosť je úplne ukončená.

O dobrovoľnom zrušení rozhodujú spoločníci alebo orgán spoločnosti. V prípade zrušenia bez likvidácie prechádza imanie spoločnosti na inú spoločnosť. Ak ide o zrušenie s likvidáciou, imanie neprechádza na inú spoločnosť a výsledkom je likvidačný zostatok.

O nedobrovoľnom zrušení hovoríme v prípade, že o ňom rozhoduje súd alebo iný subjekt. Spoločnosť sa zrušuje s likvidáciou ak má dostatočný majetok na úhradu výdavkov a ktorý postačuje na odmeny za výkon funkcie likvidátora.

1.2.Podstata a význam zlúčenia a splynutia

Dynamické podnikateľské prostredie, liberalizácia, globalizácia a rastúca konkurencia stimuluje spoločnosti k hľadaniu možností zvýšenia konkurencieschopnosti a rastu. Jedným zo spôsobov ako dosiahnuť vyššie zisky, väčší trhový podiel či konkurenčnú výhodu sú podnikové reorganizácie. Spojenie spoločností môže mať rôzny charakter. Domáca ako aj zahraničná literatúra poskytuje rozličné členenia jednotlivých typov spojení, pričom ich jednotný výklad neexistuje. V teórii ako aj praxi sa využívajú termíny fúzia, akvizícia, pohltienie, spojenie, zlúčenie, splynutie a prevzatie. Toto rozdielne pojmové vymedzenie odráža okrem iného aj rozdielnosť v právnej úprave jednotlivých krajín.

Vo všeobecnosti by sme mohli všetky druhy spojení spoločností označiť súhrnným názvom fúzie a akvizície (z angl. M&A - Mergers and Acquisitions). Tieto dva pojmy sú často zamieňané a zriedka je medzi nimi skutočne rozdiel. Pri fúziách však ide viac menej o priateľské spojenie, ktoré je vnímané ako prospešné pre všetky zúčastnené strany, zatiaľ čo akvizícia, predstavujúca nadobudnutie, získanie, môže byť vnímaná ako menej priateľská až nepriateľská akcia.

Fúzia teda predstavuje dobrovoľné spojenie dvoch či viacerých spoločností. Pri fúziách rozlišujeme dva hlavné typy, a to:

- a) fúzia zlúčením,
- b) fúzia splynutím.

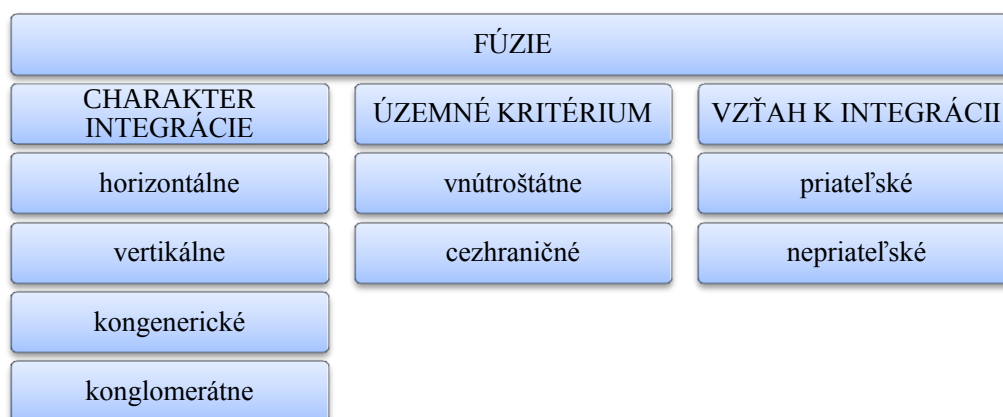
Fúziou zlúčením dochádza k zániku všetkých zúčastnených spoločností okrem jednej, ktorá sa následne stáva nástupníckou spoločnosťou zanikajúcich spoločností.

Pri fúzii splynutím dochádza k úplnému zániku bez likvidácie všetkých zúčastnených spoločností. Zároveň vzniká nová spoločnosť, ktorá sa stáva právnym nástupcom zúčastnených spoločností a preberá všetko imanie zanikajúcich spoločností.

V nadväznosti na charakter, spôsob a podmienky uskutočnenia integrácie rozlišujeme fúzie na základe troch základných kritérií:

- charakter integrácie spoločností,
- územné kritérium,
- vzťah spoločností k integrácii.

Schéma č. 2: Klasifikácia základných typov fúzií

Zdroj: *Vlastné spracovanie*. HEČKOVÁ, J., CHAPČÁKOVÁ, A., KISELÁKOVÁ, D., HRABOVSKÁ, Z. 2012. *Pohľad na fúzie a akvizície z hľadiska teórie*. [online]. 2012. [cit. 11.12.2014] Dostupné na internete: http://www.pulib.sk/elpub2/FM/Kotulic17/pdf_doc/12.pdf

Fúziu je tiež možné vnímať ako formu organizačnej koncentrácie, ktorej prvotným cieľom je dosiahnutie ekonomického zisku a to za podmienky, že hodnota novovzniknutej spoločnosti bude vyššia ako súčet hodnôt zúčastnených spoločností.

1.2.1. Motívy fúzií

K zlúčeniam a splynutiam dochádza väčšinou v situáciách, keď spoločnosť stagnuje a nemá možnosť zvyšovať svoju hodnotu vnútorným spôsobom, ktorý je často zdĺhavý a založený na nepretržitom hľadaní konkurenčných výhod. Práve prostredníctvom zlúčenia spoločnosť pristupuje k inej stratégii rastu, k vonkajším možnostiam zvyšovania

efektívnosti svojej podnikateľskej činnosti, ide teda predovšetkým o strategické rozhodnutie o budúcom vstupe na nový trh.

Základným spoločným dôvodom zlúčenia a splynutia je snaha o posilnenie pozície na trhu a získanie dodatočného kapitálu. Medzi hlavné dôvody uskutočnenia týchto reorganizácií patria:

- úspory z rozsahu,
- zvýšenie podielu na trhu,
- diverzifikácia aktivít a zníženie rizík,
- zlepšenie platobnej schopnosti,
- získanie nových technológií, technologických postupov, know-how, patentov,
- rozšírenie ponúkaného sortimentu a prístup k výrobným vstupom a pod.

Najväčšou a najbežnejšou motiváciou uskutočňovania zlúčení a splynutí je synergický motív, ktorý spočíva v tom, že novovzniknutá spoločnosť má v porovnaní so súčtom hodnôt zlučovaných spoločností vyššiu hodnotu. Hodnota synergického efektu sa získa ako rozdiel medzi hodnotou novej spoločnosti a súčtu hodnôt jednotlivých zlučovaných spoločností. Problémom však je, že synergický efekt je položka veľmi ťažko uchopiteľná a vyčísliteľná, za určitých okolností ju možno explicitným spôsobom vyjadriť v položke goodwillu. Rovnako však závisí aj od podmienok dohodnutých medzi spoločnosťami o rozdelení úžitkov z fúzie.

Daňový motív je ďalšou zo silných motivácií vnútroštátnych aj cezhraničných fúzií a prejavuje sa snahou o zníženie daňového základu a úsporu na dani z príjmov v súčasnosti ako i v budúcnosti. S týmto motívom sa najčastejšie zlučuje spoločnosť s kladným daňovým základom a spoločnosť s vysokou daňovou stratou a efekt sa posilňuje v prípade existencie progresívneho systému zdaňovania. Prevzatie daňovej straty nástupníckou spoločnosťou upravujú právne normy jednotlivých štátov a v prípade, že ide o fúziu najmä s týmto motívom, prevzatie je zakázané. Daňový motív by preto nemal byť primárnym motívom fúzie. Vo všeobecnosti totiž platí, že náklady vynaložené na fúziu sú často krát vyššie ako daňové výnosy a fúzie s týmto motívom neprinášajú očakávané výsledky.

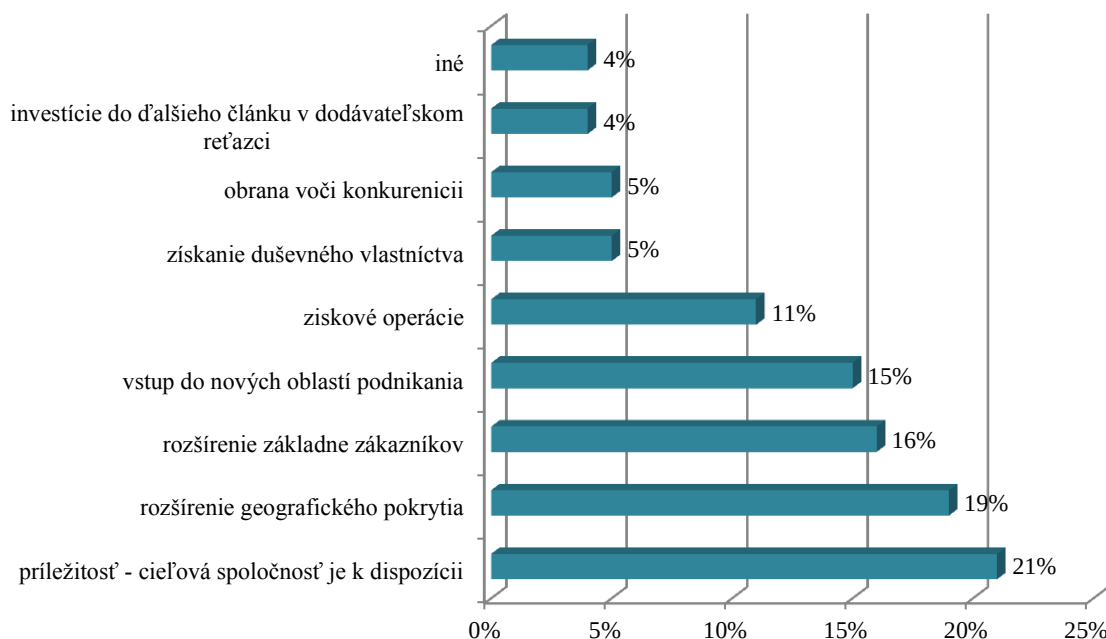
Okrem synergického efektu a daňového motívu môžeme medzi dôvody zlúčenia a splynutia zaradiť aj motívy ako diverzifikačný, osobný, likvidačný, motív nákupu s diskontom alebo motív nízkej hodnoty spoločnosti.

V príklade, ktorým sa zaoberáme v štvrtej kapitole tejto práce bola hlavným motívom zlúčenia možnosť odpočítania nákladov od zdaniteľných príjmov

prostredníctvom štruktúry „debt push down“, ktorá umožňuje započítať nákladové úroky voči príjmom cieľovej spoločnosti. V prípade splnenia podmienok je možné do nástupníckej spoločnosti preniesť aj daňové straty, rezervy či opravné položky. Z hľadiska kapitálovej štruktúry spoločnosti je vo všeobecnosti prijímané, že dividendy z akcií nie sú daňovo uznateľné, zatiaľ čo úroky z dlhu sú. Na danú situáciu sa niektorí teoretici odvolávajú ako „prvotný hriech daní“.

Zo štúdie spoločnosti KPMG vyplýva, že najväčší počet respondentov (21%) je pri fúziách motivovaných príležitosťou, že cieľová spoločnosť je k dispozícii. Medzi ďalšie dôvody patrí rozšírenie ich geografického pokrytia (19%), rozšírenie základne zákazníkov (16%), či vstup do nových oblastí podnikania (15%).

Graf č. 1: Hlavné dôvody fúzií

Zdroj: *Vlastné spracovanie*. KPMG. 2015. *2015 M&A Outlook Survey*. [online]. 2015. [cit. 10.4.2015] Dostupné na internete: <http://www.kpmgsurvey-ma.com/>

1.3.Podstata a význam likvidácie

Na druhej strane, podstatou zrušenia spoločnosti s likvidáciou je speňaženie majetku zrušenej spoločnosti, následné uspokojenie veriteľov spoločnosti z tohto majetku, ako aj rozdelenie likvidačného zostatku medzi spoločníkov spoločnosti. Likvidácia predstavuje právne upravený postup vysporiadania majetkových pomerov zrušenej

obchodnej spoločnosti, ktorá má zaniknúť výmazom z obchodného registra bez právneho nástupcu. Likvidácia spoločnosti je z právneho, účtovného aj ekonomického hľadiska veľmi zložitý proces. Aj napriek tomu, že likvidácia je častokrát zamieňaná s konkurzom spoločnosti, ktorý je skôr považovaný za ozdravný proces, samotná likvidácia vždy vedie k zániku spoločnosti.

K likvidácii dochádza pri každej zrušenej spoločnosti okrem prípadov, kedy imanie zrušenej spoločnosti prechádza na jej právneho nástupcu a rovnako v prípadoch, ak tak ustanovuje Obchodný zákonník (ObZ)¹.

V súčasnosti sú spoločnosti zrušované s likvidáciou častejšie rozhodnutím spoločníkov a to najmä z dôvodu nesprávneho odhadu budúceho vývoja, neperspektívnej situácie na trhu, či nevôle zotrvať v podnikateľskej činnosti.

Za predpokladu, že likvidáciu nenariadil súd a išlo o dobrovoľné zrušenie zo strany spoločníkov, nejde o nezvratný proces. Počas realizácie likvidácie spoločníci môžu zrušiť svoje pôvodné rozhodnutie o zrušení spoločnosti a jej vstupe do likvidácie. V prípade zmeny rozhodnutia je potrebné jeho predloženie príslušnému registrovanému súdu, ktorý v mene spoločnosti vymaže dodatok „v likvidácii“.

Likvidácia nie je legislatívou časovo obmedzená, no nemožno predpokladať, že ide o krátkodobú záležitosť. V množstve prípadov dôjde počas likvidácie k podaniu návrhu na vyhlásenie konkurzu, zriedkavo sa likvidácia končí tak, ako predpokladá zákon.

1.4.Právna úprava zlúčenia, splynutia a likvidácie v SR

V slovenskej legislatíve sa zrušením spoločnosti okrem iného zaoberajú tieto zákony:

- Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník,
- Zákon č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov,
- Zákon č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve a Opatrenie MF SR, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva.

Samotné zrušenie spoločnosti je upravené v Obchodnom zákonníku (ObZ), ktorý bližšie definuje zrušenie spoločnosti bez likvidácie a zrušenie spoločnosti s likvidáciou.

¹ Z. č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník, § 68 ods. 2

1.4.1. Zrušenie spoločnosti bez likvidácie

Je dôležité skonštatovať, že posúdenie podnikových reorganizácií z právneho, účtovného a daňového hľadiska je odlišné. Je to spôsobené tým, že kým z právneho hľadiska sa posudzuje forma spoločnosti, pri účtovnom hľadisku sa vychádza z podstaty danej reorganizácie. Z toho dôvodu je pri realizácii podnikovej reorganizácie potrebné zvážiť všetky tri aspekty.

Ustanovenie §69 ObZ neupravuje všetky prípady zrušenia spoločnosti bez likvidácie, ale len tie formy dobrovoľného zrušenia spoločnosti, pri ktorých obchodné imanie spoločnosti prechádza na právneho nástupcu.

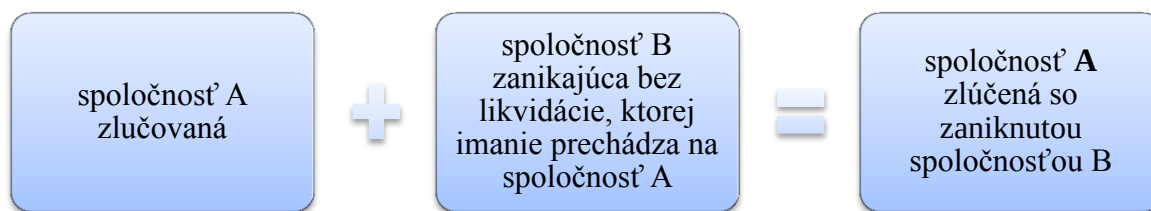
K zrušeniu spoločnosti bez likvidácie môže dôjsť len v prípade, ak má zanikajúca spoločnosť v plnom rozsahu svojich práv a záväzkov právneho nástupcu. V prípade, ak táto podmienka splnená nie je, spoločnosť musí vstúpiť do likvidácie a svoje obchodné imanie vysporiadať. V zmysle §69 ods. 1 ObZ má spoločnosť právo rozhodnúť sa, či sa zlúči, splynie s inou spoločnosťou alebo sa rozdelí na viac spoločností. Zlúčenie alebo splynutie spoločností je podmienené:

- predpokladom, že zanikajúca spoločnosť a spoločnosť, na ktorú prechádza imanie zanikajúcej spoločnosti, majú rovnakú právnu formu,
- rozhodnutím spoločníkov alebo príslušného orgánu spoločnosti o zrušení spoločnosti a zároveň rozhodnutím o zlúčení alebo splynutí alebo rozdelení spoločnosti,
- zápisom zlúčenia alebo splynutia do obchodného registra.

ObZ definuje zlúčenie spoločností ako postup, pri ktorom na základe zrušenia spoločnosti bez likvidácie dochádza k zániku jednej alebo viacerých spoločností, pričom imanie zanikajúcich spoločností prechádza na inú, už jestvujúcu spoločnosť, ktorá sa tým stáva právnym nástupcom zanikajúcich spoločností².

²Z. č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník, §69 ods.3

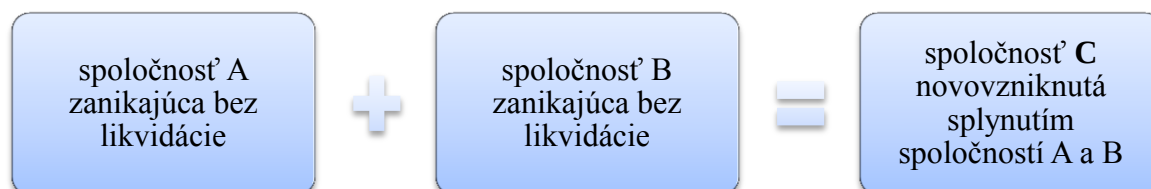
Schéma č. 3: Schéma zlúčenia spoločností

Zdroj: *Vlastné spracovanie*. Kaletová, V. 2007. *Zlúčenie, splynutie, rozdelenie obchodných spoločností*. [online]. 2007. [cit. 15.1.2015] Dostupné na internete: <http://www.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=~Main/TPrintWithHeader.ascx&phContent=~EDL/ShowArticlePrint.ascx&ArticleId=20612>

Splynutie predstavuje postup, pri ktorom na základe zrušenia bez likvidácie dochádza k zániku spoločnosti a jej rozdeleniu, pričom imania zanikajúcich spoločností prechádzajú na inú novozaloženú spoločnosť, ktorá sa svojim vznikom stáva právnym nástupcom zanikajúcich spoločností³. Na rozdiel od zlúčenia, pri splynutí v čase splynutia nie je právnym nástupcom už existujúca spoločnosť, ale spoločnosť, ktorá vzniká dôsledkom splynutia.

Schéma č. 4: Schéma splynutia spoločností

Zdroj: *Vlastné spracovanie*. Kaletová, V. 2007. *Zlúčenie, splynutie, rozdelenie obchodných spoločností*. [online]. 2007. [cit. 15.1.2015] Dostupné na internete: <http://www.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=~Main/TPrintWithHeader.ascx&phContent=~EDL/ShowArticlePrint.ascx&ArticleId=20612>

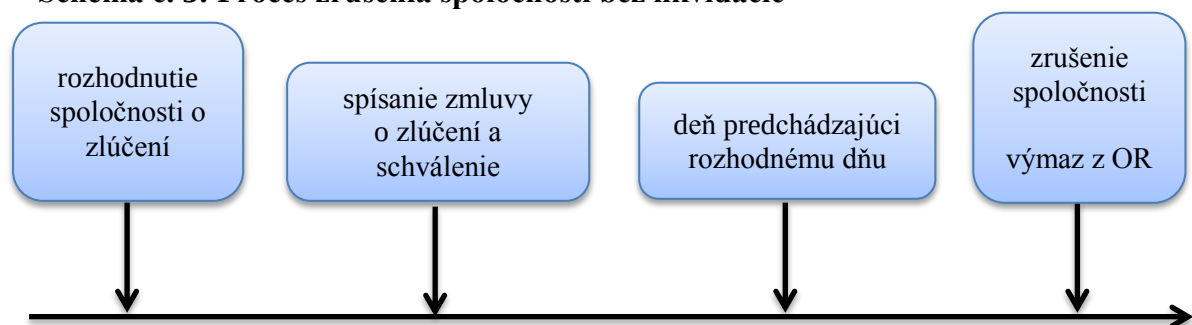
Na splynutie alebo zlúčenie spoločností sa vyžaduje schválenie zmluvy o splynutí alebo zmluvy o zlúčení, ktorú musia schváliť všetci spoločníci zanikajúcich spoločností⁴. Zmluva o splynutí alebo zlúčené obsahuje okrem iného:

³ Z.č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník, §69 ods.3

⁴ Z. č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník, §69 ods. 6

- a) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo, ak je pridelené, splyvajúcich alebo zlučujúcich sa spoločností; v prípade splynutia aj právnu formu, obchodné meno a sídlo spoločnosti, ktorá vznikne splynutím,
- b) podiely spoločníkov spoločností podieľajúcich sa na splynutí alebo zlúčení spoločností v nástupníckej spoločnosti, prípadne výšku vkladov spoločníkov v nástupníckej spoločnosti,
- c) návrh spoločenskej zmluvy, prípadne zakladateľskej zmluvy a stanov spoločnosti, ktorá vznikne splynutím,
- d) určenie dňa, od ktorého sa úkony zanikajúcich spoločností považujú z hľadiska účtovníctva za úkony vykonané na účet nástupníckej spoločnosti,
- e) určenie času, odkedy nadobudnú spoločníci zanikajúcich spoločností právo na podiel na zisku ako spoločníci nástupníckej spoločnosti,
- f) určenie členov štatutárneho orgánu, prípadne dozornej rady spoločnosti, ktorá vznikne splynutím, ak je nástupníckou spoločnosťou spoločnosť s ručením obmedzeným alebo akciová spoločnosť.

Schéma č. 5: Proces zrušenia spoločnosti bez likvidácie

Zdroj: *Vlastné spracovanie.*

Podľa §69a ObZ účinky splynutia alebo zlúčenia spoločnosti nastávajú jeho zápisom do obchodného registra (OR). Dňom zápisu do OR:

- a) prechádza imanie zanikajúcich spoločností na nástupnícku spoločnosť,
- b) spoločníci zanikajúcich spoločností sa stávajú spoločníkmi nástupníckej spoločnosti, s výnimkou, ak sa niektorí spoločníci na základe dohody nestávajú spoločníkmi a bude im vyplatený vyrovnávací podiel,
- c) spoločnosti zanikajúce splynutím alebo zlúčením zanikajú,
- d) pri splynutí vznikajú nové spoločnosti.

Zrušená spoločnosť zaniká výmazom z OR, ktorý sa vykoná k rovnakému dňu ako príslušné zmeny zápisu pri spoločnosti, ktorá je právnym nástupcom.

Všeobecná právna úprava zlúčenia a splynutia spoločností je s účinnosťou od 1. januára 2008 (zákon č. 657/2007 Z.z.) doplnená o právnu úpravu (Smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 2005/56/ES) vzťahujúcu sa na cezhraničné zlúčenie alebo cezhraničné splynutie spoločností na území členských štátov Európskeho hospodárskeho priestoru (§ 69aa).

Na základe definície ObZ sa cezhraničným zlúčením alebo cezhraničným splynutím spoločností rozumie zlúčenie alebo splynutie jednej alebo viacerých slovenských zúčastnených spoločností s jednou alebo viacerými zahraničnými zúčastnenými spoločnosťami. Pri cezhraničnom zlúčení alebo cezhraničnom splynutí spoločností musia mať všetky zanikajúce zúčastnené spoločnosti a nástupnícka spoločnosť obdobnú právnu formu, ak právne predpisy členských štátov, na území ktorých majú zúčastnené spoločnosti svoje sídla, nepovoľujú zlúčenie alebo splynutie rôznych právnych foriem spoločností⁵. Štatutárne orgány spoločností, ktoré sa zúčastňujú na cezhraničnom zlúčení a splynutí sú rovnako povinné vypracovať návrh zmluvy o cezhraničnom zlúčení a splynutí.

Ustanovenie § 69aa obsahuje špeciálne ustanovenia týkajúce sa cezhraničných fúzií obchodných spoločností, ktoré sa majú uplatniť na každú slovenskú spoločnosť ako účastníka cezhraničnej fúzie. V prípade, že slovenská zúčastnená spoločnosť je zanikajúcou spoločnosťou, zaniká v deň účinnosti cezhraničného zlúčenia alebo splynutia a jej výmaz z OR má len deklaratívny účinok.

1.4.1.1. Právna úprava zlúčenia a splynutia v EÚ

Základom právnej úpravy fúzií je *Smernica Rady č. 78/855/EHS z 9.októbra 1978 o fúziách akciových spoločností („Tretia smernica“)*. Práve prostredníctvom tejto smernice sa do právneho poriadku Európskeho spoločenstva zaviedol inštitút fúzie. Nakoľko však neobsahovala žiadne ustanovenia týkajúce sa cezhraničných fúzií, bola prijatá *Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/56/ES z 26. októbra 2005 o cezhraničných zlúčeníach a splynutiach kapitálových spoločností („Desiata smernica“)*.

Táto smernica bola výsledkom viac než dvadsaťročného úsilia o zjednotenie úpravy cezhraničných fúzií najmä z dôvodu existujúcich problémov pri realizácii fúzií spoločností

⁵ Z. č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník, §69aa ods.1 písm. e)

z rôznych štátov EÚ. Cieľom smernice bola harmonizácia právnej úpravy, ktorá sa týka fúzií spoločností z rôznych členských štátov a odstránenie jednej z prekážok trhu. Smernica má zabezpečiť, aby kapitálové spoločnosti z rôznych členských štátov spájali svoj potenciál prípadne uľahčiť reštrukturalizáciu formou cezhraničných fúzií. Významným prínosom smernice bolo rozšírenie uplatňovania slobody usadiť sa v európskom hospodárskom priestore.

Článok 1 smernice pod cezhraničnými fúziami rozumie zlúčenia alebo splynutia kapitálových spoločností, ktoré boli založené podľa práva členského štátu a ktoré majú sídlo, ústredie riadenia alebo hlavné miesto podnikateľskej činnosti na území Spoločenstva, ak sa aspoň dve z nich riadia právom rôznych členských štátov, teda súčasťou fúzie je cezhraničný prvok.

Podľa článku 2 odseku 2 Smernice pojem „zlúčenie alebo splynutie“ predstavuje postup, pri ktorom:

- a) jedna alebo viac spoločností ku dňu svojho zrušenia bez likvidácie prevedie všetky svoje pohľadávky a záväzky na už existujúcu spoločnosť („preberajúca spoločnosť“) za vydanie cenných papierov alebo poskytnutie podielov predstavujúcich základné imanie tejto spoločnosti spoločníkom, prípadne za doplatok v peniazoch, ktorý nesmie prekročiť 10 % nominálnej hodnoty alebo, ak takáto nominálna hodnota neexistuje, 10 % účtovnej hodnoty týchto podielov; alebo
- b) dve alebo viac spoločností ku dňu svojho zrušenia bez likvidácie prevedie všetky svoje pohľadávky a záväzky na nimi založenú novú spoločnosť („nová spoločnosť“) za vydanie cenných papierov alebo poskytnutie podielov predstavujúcich základné imanie tejto novej spoločnosti svojim spoločníkom, prípadne za doplatok v peniazoch, ktorý nesmie prekročiť 10 % nominálnej hodnoty alebo, ak takáto nominálna hodnota neexistuje, 10 % účtovnej hodnoty týchto podielov; alebo
- c) jedna spoločnosť ku dňu svojho zrušenia bez likvidácie prevedie všetky svoje pohľadávky a záväzky na spoločnosť, ktorá je vlastníkom všetkých cenných papierov alebo podielov predstavujúcich jej základné imanie.

Úprava fúzií v článku 2 smernice sa má principiálne aplikovať iba na kapitálové spoločnosti, no v otázke právnej formy zúčastnených spoločností výslovne odkazuje na národný režim daných členských štátov platný pre vnútroštátne fúzie.

Smernica sa však nevzťahuje na cezhraničné fúzie, na ktorých sa podieľa spoločnosť, ktorej predmetom činnosti je kolektívne investovanie kapitálu získaného od verejnosti a ktorá vykonáva svoju činnosť na základe zásady rozloženia rizika a jej podiely sú spätne odkupované alebo vyplácané na žiadosť ich vlastníkov, a to priamo alebo nepriamo z majetku tejto spoločnosti⁶.

1.4.2. Zrušenie spoločnosti s likvidáciou

V prípade, ak celé imanie spoločnosti neprešlo na právneho nástupcu podľa § 69 ObZ, vykoná sa likvidácia obchodného imania spoločnosti. V zmysle § 6 ods.2 ObZ obchodné imanie predstavuje obchodný majetok a záväzky vzniknuté v súvislosti s podnikaním.

Pod pojmom likvidácia sa rozumie zákonom upravený postup, pri ktorom dochádza k mimosúdному vyrovnaniu majetkových vzťahov zanikajúceho subjektu⁷. Likvidácia zahŕňa proces speňaženia majetku zrušenej spoločnosti, následného uspokojenia veriteľov spoločnosti z tohto majetku a následné rozdelenie likvidačného zostatku spoločníkom spoločnosti.

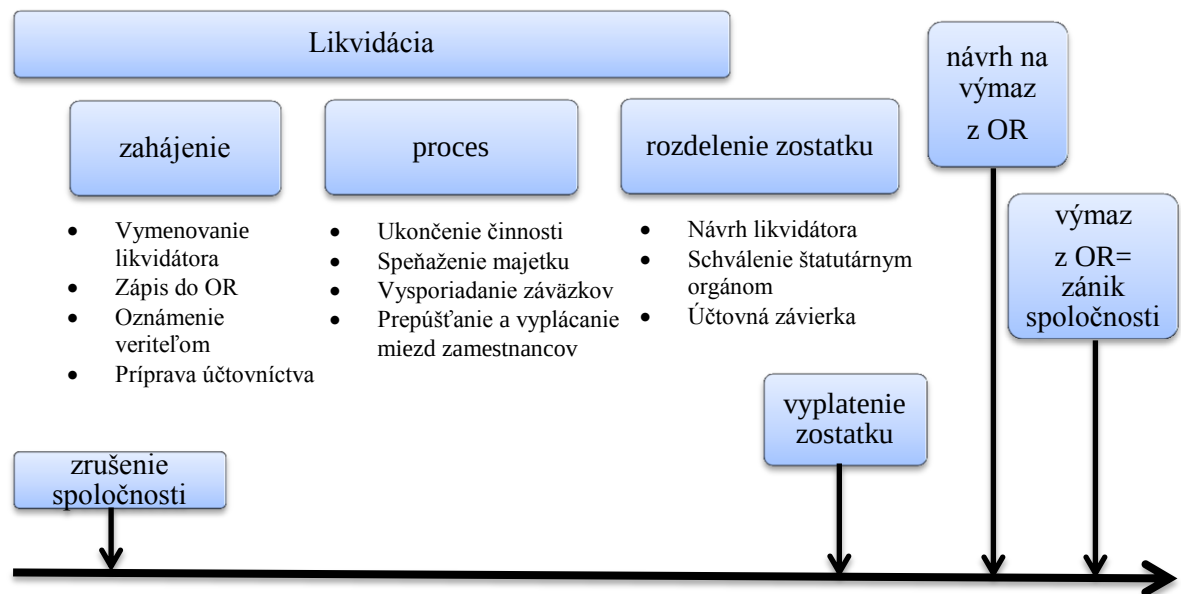
Vysporiadanie majetkových pomerov zahŕňa:

- a) dokončenie bežných hospodárskych aktivít,
- b) vymáhanie pohľadávok,
- c) speňaženie hmotného a nehmotného majetku spoločnosti,
- d) splatenie záväzkov spoločnosti,
- e) zistenie výšky likvidačného zostatku,
- f) rozdelenie a vyplatenie likvidačného zostatku.

⁶Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/56/EHS o zlúčeníach a splynutiach kapitálových spoločností, Článok 3.

⁷ OVEČKOVÁ, O. 2012. *Obchodný zákonník : komentár. 1,2. 3. dopl. a prepr. vyd.* Bratislava : Iura Edition, 2012, s. 395. ISBN 978-80-8078-434-8.

Schéma č. 6: Likvidácia z právneho hľadiska

Zdroj: Vlastné spracovanie.

Likvidáciu možno uskutočniť len za podmienky, že spoločnosť disponuje dostatkom majetku na úhradu výdavkov spojených s likvidáciou a odmeny likvidátorovi.

Likvidácia spoločnosti sa nevyžaduje, ak:

- majetok zrušenej spoločnosti prechádza na právneho nástupcu,
- spoločnosť nemá žiaden majetok,
- súd zamietol návrh na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku,
- bol konkurz zrušený z dôvodu, že majetok úpadcu nestačí na úhradu výdavkov a odmenu správcu konkurznej podstaty,
- bolo konkurzné konanie zastavené pre nedostatok majetku,
- prípadne ak bol konkurz zrušený pre nedostatok majetku, alebo ak po ukončení konkurzného konania nezostane spoločnosti žiaden majetok⁸.

Spoločnosť do likvidácie vstupuje ku dňu svojho zrušenia. Ak spoločenská zmluva resp. statuty neurčujú inak, alebo ak likvidátora nevymenoval súd, likvidáciu vykonáva štatutárny orgán spoločnosti. Likvidátor je oprávnený a zároveň povinný plniť záväzky spoločnosti, uplatňovať pohľadávky a prijímať plnenia v mene spoločnosti, zastupovať spoločnosť pred súdmi a inými orgánmi, uzavierať v mene spoločnosti dohody o zmene

⁸ Z. č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník, §68 ods.2

a zániku práv a záväzkov a uzavierať v mene spoločnosti nové zmluvy v rozsahu, ktorý je nevyhnutný pre ukončenie nevybavených obchodov⁹.

Likvidátor oznámi vstup spoločnosti do likvidácie všetkým známym veriteľom a zároveň je povinný zverejniť, že spoločnosť vstúpila do likvidácie s výzvou, aby veritelia spoločnosti a iné osoby a orgány, ktoré sú tým dotknuté, prihlásili svoje pohľadávky, prípadne iné práva v lehote, ktorá nesmie byť kratšia než tri mesiace. Ku dňu vstupu spoločnosti do likvidácie zostaví likvidačnú účtovnú súvahu a je povinný zaslať prehľad o imaní spoločnosti každému spoločníkovi, ktorý o to požiada. Ku dňu skončenia likvidácie zostaví likvidátor účtovnú závierku a predloží ju spoločníkom alebo orgánu spoločnosti, ktorý je oprávnený rozhodovať o zrušení spoločnosti na schválenie spolu s konečnou správou o priebehu likvidácie a návrhom na rozdelenie majetkového zostatku, ktorý vyplynie z likvidácie (likvidačný zostatok), medzi spoločníkov.

1.5. Účtovné hľadisko zlúčenia, splynutia a likvidácie

1.5.1. Zrušenie spoločnosti bez likvidácie

Z účtovného ako aj daňového pohľadu je problematika zlúčení a splynutí veľmi komplexnou a zložitou problematikou, pri ktorej je potrebné zamerať sa na vyriešenie viacerých významných okruhov. Z účtovného hľadiska ide najmä o¹⁰:

- a) precenenie majetku a záväzkov na reálne, prípadne ekvivalenčné hodnoty,
- b) vykazovanie oceňovacieho rozdielu z precenenia v konečnej účtovnej závierke i v otváracíj súvahe nástupníckej spoločnosti, prípadne využitie možnosti premietnuť precenenie do položky goodwillu v aktívach,
- c) veľkosť a štruktúru vlastného kapitálu za zanikajúcu spoločnosť, ktorú možno premietnuť do nástupníckej spoločnosti,
- d) úpravy pre „konsolidáciu“ konečnej účtovnej závierky na otváracíj súvahu nástupníckej spoločnosti,
- e) obsah „prílohy“ k otváracíj súvahe nástupníckej spoločnosti,
- f) vedenie pôvodných účtovníctiev zúčastnených spoločností od rozhodného dňa do dňa zápisu zlúčenia alebo splynutia do obchodného registra, požadované účtovné závierky, zdaňovacie obdobia a daňové priznania v tomto období,

⁹ Z. č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník, §72

¹⁰ VOMÁČKOVÁ, H. 2009. *Účetnictví akvizicí, fúzí a jiných vlastnických transakcí (vyšší účetnictví)*. Praha: Bova Polygon, 2009, s. 405 – 406. ISBN 978-80-7273-157-2.

- g) daňové záležitosti – napríklad úprava základu dane zúčastnených podnikov i spoločníkov (akcionárov) podnikov zúčastnených na fúzii atď.

Účtovná regulácia zlúčení a splynutí spoločností v Slovenskej republike sa nachádza v zákone č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov, a to najmä v § 4 ods. 3 – vedenie účtovníctva pri zrušení bez likvidácie, § 16 – otvorenie a uzavretie účtovných kníh, § 17– účtovná závierka, § 25 až § 27 – spôsoby oceňovania majetku a záväzkov.

Podzákonnou normou je Opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 23054/2002-92 zo 16. decembra 2002, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva v znení neskorších predpisov, ktoré o zlúčení a splynutí pojednáva najmä v § 26 – účtovanie pri splynutí a zlúčení.

Účtovná jednotka má povinnosť viesť podvojné účtovníctvo odo dňa vzniku do dňa zániku spoločnosti. Ak sa účtovná jednotka, právnická osoba, zrušuje bez likvidácie, vedie účtovníctvo do dňa, ktorý predchádza rozhodnému dňu. Rozhodným dňom¹¹ sa na účely účtovníctva rozumie deň zadefinovaný v §69 ods. 6 písm.d) ObZ, a tento deň nesmie byť neskorší ako deň nadobudnutia účinkov zlúčenia alebo splynutia a musí byť jednoznačne uvedený v zmluve o zlúčení alebo splynutí. Od tohto dňa sa skutočnosti, o ktorých účtuje zanikajúca právnická osoba stávajú súčasťou účtovníctva a účtovnej závierky nástupníckej účtovnej jednotky. V prípade, že tá ešte nevznikla, vedie účtovníctvo a zostavuje účtovnú závierku za nástupnícku účtovnú jednotku, a to do dňa nadobudnutia účinkov splynutia alebo rozdelenia zanikajúca právnická osoba. Od rozhodného dňa sa vedie účtovníctvo tak, aby bolo možné jednoznačne vyčísliť majetok, záväzky a výsledok hospodárenia zanikajúcej právnickej osoby, ak nenastanú účinky zlúčenia, splynutia.¹²

Medzi povinnosti zanikajúcej účtovnej jednotky patrí uzavretie účtovných kníh vždy ku dňu predchádzajúcemu rozhodnému dňu a zostavenie mimoriadnej účtovnej závierky.¹³ Zanikajúca účtovná jednotka zaúčtuje:

- a) odpisy,
- b) opravné položky,
- c) rezervy,

¹¹ deň, od ktorého sa úkony zanikajúcich spoločností považujú z hľadiska účtovníctva za úkony vykonané na účet nástupníckej spoločnosti

¹² Z. č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve, §4 ods. 3

¹³ Z. č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve, §16 ods. 6

- d) časové rozlíšenie,
- e) kurzové rozdiely,
- f) splatnú a odloženú daň z príjmov

ako náklad alebo výnos v danom účtovnom období.

Nástupnícka účtovná jednotka k rozhodnému dňu otvára účtovné knihy.¹⁴ Ak táto ešte nevznikla, zostaví otváraciu súvahu a otvorí účtovné knihy za nástupnícku účtovnú jednotku zanikajúca právnická osoba. Pri zlúčení nástupnícka účtovná jednotka pokračuje vo vedení svojich účtovných kníh po doplnení účtov z podkladov otváracej súvahy.¹⁵

Účtovná závierka predstavuje štruktúrovanú prezentáciu skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva a je poskytovaná osobám, ktoré tieto informácie využívajú. Účtovná jednotka účtujúca v sústave podvojného účtovníctva zostaví účtovnú závierku obsahujúcu tieto časti¹⁶:

- a) súvahu,
- b) výkaz ziskov a strát,
- c) poznámky

a to najneskôr do šiestich mesiacov od dátumu, ku ktorému sa účtovná závierka zostavuje.

Účtovná jednotka zostavuje účtovnú závierku vždy, keď uzavrie účtovné knihy. Pri zlúčení nástupnícka účtovná jednotka účtovné knihy neuzavrie a na účely zostavenia otváracej súvahy zisťuje konečné stavy účtov. Ak sú účtovné knihy uzavreté k poslednému dňu účtovného obdobia, zostavená účtovná závierka je riadna, v ostatných prípadoch uzavretia účtovných kníh ide o mimoriadnu účtovnú závierku.¹⁷ Spoločnosť, ktorá sa zrušuje bez likvidácie je povinná v rámci mimoriadnej účtovnej závierky vyčíslit' základ dane za zdaňovacie obdobie, ktoré končí dňom predchádzajúcim rozhodnému dňu. K rozhodnému dňu následne účtovná jednotka zostaví otváraciu súvahu¹⁸.

V súlade s postupmi účtovania súčasťou mimoriadnej účtovnej závierky nie je napr. nehmotný majetok vytvorený vlastnou činnosťou, na ktorý sa vzťahuje zákaz aktivácie – goodwill, know-how, patenty, licencie.

Ak nástupnícka alebo zanikajúca účtovná jednotka pred rozhodným dňom zostavovala individuálnu účtovnú závierku podľa osobitného predpisu, nástupnícka

¹⁴ Z. č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve, §16 ods. 1

¹⁵ Z. č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve, §16 ods. 2

¹⁶ Z. č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve, §17 ods. 3

¹⁷ Z. č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve, §17 ods. 6

¹⁸ Z. č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve, §17 ods. 7

účtovná jednotka sa môže rozhodnúť zostavovať individuálnu účtovnú závierku podľa osobitného predpisu.¹⁹

Vo veci oceňovania sa jednotlivé zložky majetku a záväzkov prevzaté nástupníckou účtovnou jednotkou od obchodnej spoločnosti alebo družstva zanikajúcich bez likvidácie oceňujú reálnou hodnotou. Reálna hodnota (fair value) predstavuje ocenenie, ktoré by mohlo byť dosiahnuté pri transakcii kúpy a predaja za obvyklých podmienok medzi nezávislými stranami. Pri oceňovaní majetku a záväzkov ide o hodnotu, za akú by mohli byť obstarané, inkasované, uhradené, podľa toho k akému účelu slúžili v účtovnej jednotke, a to za obvyklých podmienok medzi nezávislými stranami. Reálnou hodnotou sa rozumie trhovú cenu, kvalifikovaný odhad alebo posudok znalca.²⁰ V prípade, že nie je možné určiť reálnu hodnotu, ostáva majetok a záväzky v takej hodnote, v akej sú vedené v účtovníctve (v účtovnej hodnote). Rozdiely, ktoré vzniknú medzi reálnou hodnotou a účtovnou hodnotou²¹ majetku a záväzkov sa pri zrušení bez likvidácie v účtovníctve zanikajúcej účtovnej jednotky ku dňu predchádzajúcemu rozhodnému dňu účtujú²²:

- a) na účet opravných položiek (§18), ak je reálna hodnota majetku nižšia ako jeho účtovná hodnota, pričom pri ich účtovaní sa odhadujú ekonomické úžitky z majetku v účtovnej jednotke, ktorá sa stane právnym nástupcom,
- b) na účet rezerv (§19); zohľadňuje sa tvorba rezerv v nástupníckej účtovnej jednotke,
- c) výsledkovo alebo na účet 414 - Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov, ak ide o cenné papiere, podiely a deriváty, pri ktorých sa účtuje zmena reálnej hodnoty z dôvodu zostavenia účtovnej závierky,
- d) v ostatných prípadoch neuvedených v písmenách a) až c) na účet 416 - Oceňovacie rozdiely z precenenia pri zlúčení, splynutí a rozdelení.

Zostatok účtu 416 - Oceňovacie rozdiely z precenenia pri zlúčení, splynutí a rozdelení sa v otváracjej súvahe nástupníckej účtovnej jednotky vykazuje na účtoch účtovných skupín 41 (Základné imanie a kapitálové fondy) a 42 (Fondy tvorené zo zisku a prevedené výsledky hospodárenia), a to v súlade so zmluvou o zlúčení alebo splynutí.²³

Pri zlúčení sa vzájomné pohľadávky a záväzky vrátane rezerv a účtov časového rozlíšenia medzi účtovnými jednotkami zúčastnenými na zlúčení vylúčia po zlúčení, a

¹⁹ Z. č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve, §17a ods.3 písm. c)

²⁰ Z. č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve, §25 ods.1 písm. f) a §27 ods.1. písm. d)

²¹ účtovnou hodnotou sa rozumie hodnota majetku po zohľadnení odpisov vytvorených ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka

²² Postupy účtovania, §26 ods.1

²³ Postupy účtovania, §26 ods.4

vzniknuté rozdiely z dôvodu vylúčenia vzájomných pohľadávok a záväzkov sa účtujú na príslušné účty nákladov alebo výnosov v účtovníctve nástupníckej účtovnej jednotky.²⁴

V otváracjej súvahe nástupníckej účtovnej jednotky sa vykazujú majetok, záväzky a vlastné imanie jednotlivých účtovných jednotiek zúčastnených na zlúčení, splynutí, ak zúčastnená účtovná jednotka nemá podiel v inej zúčastnenej účtovnej jednotke. Ak má jedna zúčastnená účtovná jednotka podiel v inej zúčastnenej účtovnej jednotke, vykazujú sa hodnoty v otváracjej súvahe nástupníckej účtovnej jednotky po vylúčení podielov, ktoré sa účtujú na účtoch účtovej skupiny 06 - Dlhodobý finančný majetok a hodnoty vlastného imania pripadajúceho na tieto podiely.

Hodnota goodwillu alebo záporného goodwillu sa účtuje na účte 015 – Goodwill.²⁵ Goodwill sa účtuje, ak účtovná hodnota podielu jednej zúčastnenej spoločnosti v inej zúčastnenej spoločnosti je vyššia než reálna hodnota majetku a záväzkov pripadajúca na tento podiel, pričom účtovnou hodnotou podielu pri splynutí a rozdelení sa rozumie hodnota podielu ocenená reálnou hodnotou. Pri účtovaní goodwillu sa zisťuje, v akej výške sa v budúcnosti v súvislosti s goodwillom zvýšia ekonomické úžitky a v súvislosti so záporným goodwillom, znížia ekonomické úžitky.²⁶

Ak pri zlúčení vznikajú vlastné akcie alebo vlastné obchodné podiely, v otváracjej súvahe sa vykazuje²⁷

- a) majetok, záväzky a vlastné imanie nástupníckej účtovnej jednotky,
- b) majetok, záväzky a vlastné imanie zanikajúcej právnickej osoby, a to vrátane vlastných akcií alebo vlastných obchodných podielov,
- c) goodwill alebo záporný goodwill, ktorého suma sa vypočíta ako rozdiel medzi hodnotou finančnej investície tvoriacej podiel v nástupníckej účtovnej jednotke a hodnotou vlastného imania nástupníckej účtovnej jednotky pripadajúcou na tento podiel,
- d) v hodnote goodwillu alebo záporného goodwillu suma na účte 428 - Nerozdelený zisk minulých rokov alebo na účet 429 - Nerozdelená strata minulých rokov.

V nástupníckej účtovnej jednotke, ktorá v otváracjej súvahe vykázala vlastné akcie alebo vlastné obchodné podiely a účtuje zánik vlastných akcií alebo obchodných podielov z dôvodu zníženia základného imania, sa rozdiel medzi účtovnou hodnotou vlastných akcií

²⁴ Postupy účtovania, §26 ods.5

²⁵ Postupy účtovania, §26 ods.6

²⁶ Z. č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve, §37 ods. 11

²⁷ Postupy účtovania, §26 ods. 7

alebo vlastných obchodných podielov a menovitou hodnotou znižovaného základného imania účtuje podľa charakteru na účte 428 - Nerozdelený zisk minulých rokov alebo na účte 429 - Neuhradená strata minulých rokov.²⁸

1.5.1.1. Úprava podnikových kombinácií v Medzinárodných účtovných štandardoch

Medzinárodné účtovné štandardy sa všeobecne využívajú pri účtovaní a zostavovaní účtovnej závierky účtovných jednotiek, ktoré sú obchodnými spoločnosťami a ktoré emitujú cenné papiere prijaté na obchodovanie na európskom regulovanom trhu.

Fúzie ako spojovanie spoločností môžeme čiastočne zaradiť do podmnožiny podnikových kombinácií upravených v medzinárodnom štandarde finančného výkazníctva IFRS 3 z roku 2009, v ktorom sú ustanovené zásady a pravidlá vykazovania a oceňovania rôznych prvkov (majetok, záväzky, nekontrolné podiely, goodwill) v účtovných knihách nadobúdateľa v podnikovej kombinácii. Cieľom tohto IFRS je zlepšiť relevantnosť, spoľahlivosť a porovnateľnosť informácií, ktoré o podnikovej kombinácii a jej vplyvoch vykazuje účtovná jednotka vo svojej účtovnej závierke.

Podnikovú kombináciu predstavuje transakcia alebo iná udalosť, v rámci ktorej nadobúdateľ dosiahne ovládanie jedného alebo viacerých podnikov. Transakcie, ktoré sa niekedy označujú ako "verné fúzie" (*true mergers*) alebo "fúzie rovnocenných" (*mergers of equal*), sú takisto podnikovými kombináciami, keďže tento pojem sa používa v tomto IFRS²⁹.

V prílohe B IFRS 3 sú uvedené niektoré spôsoby spojenia spoločností, ktoré sú v súlade s vyššie uvedenou definíciou:

- a) jeden alebo viac podnikov sa stane dcérskymi spoločnosťami nadobúdateľa alebo čisté aktíva jedného, alebo viacerých podnikov sa právne zlúčia do nadobúdateľa,
- b) jedna kombinujúca sa účtovná jednotka prevedie svoje čisté aktíva alebo jej vlastníci prevedú svoje podiely na vlastnom imaní na inú kombinujúcu sa účtovnú jednotku alebo na jej vlastníkov,
- c) všetky kombinujúce sa účtovné jednotky prevedú svoje čisté aktíva, alebo vlastníci týchto jednotiek prevedú svoje podiely na vlastnom imaní do novovytvorenej účtovnej jednotky (čo sa niekedy označuje ako "roll-up transakcia" alebo "put-together transakcia"), alebo

²⁸ Postupy účtovania, §26 ods.9

²⁹ Medzinárodné účtovné štandardy. IFRS 3. *Podnikové kombinácie*.

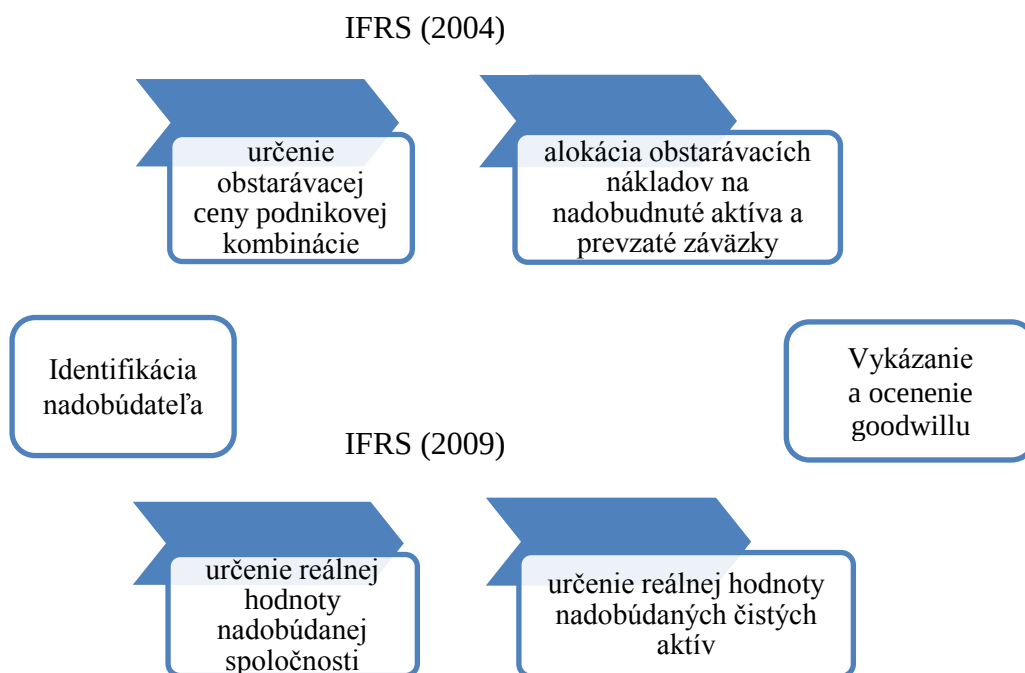
- d) skupina bývalých vlastníkov jednej z kombinujúcich sa účtovných jednotiek ovládne kombinovanú účtovnú jednotku.

Deň ovládnutia nadobúdaného subjektu je dňom nadobudnutia, ku ktorému nadobúdateľ zákonne prevedie plnenie, nadobudne aktíva a prevezme záväzky nadobúdaného subjektu. Nadobúdateľ ku dňu nadobudnutia vykáže identifikovateľný nadobudnutý majetok, prevzaté záväzky a každý nekontrolovaný podiel nadobúdaného subjektu oddelene od goodwillu.

Aby mohla byť transakcia klasifikovaná ako podniková kombinácia a tak sa o nej mohlo aj účtovať, musí byť splnená podmienka, že nadobudnuté aktíva a prevzaté záväzky predstavujú podnik. Ten sa podľa IFRS skladá zo vstupov (t.j. akýkoľvek ekonomický zdroj schopný vytvárať výstupy, napr. dlhodobý majetok, duševné vlastníctvo atď.) a procesov uplatňovaných na tieto vstupy (napr. procesy strategického riadenia, prevádzkové procesy).

Podľa štandardu sa o všetkých podnikových kombináciách účtuje metódou akvizície, ktorá nahradila metódu kúpy. Nasledujúca schéma zobrazuje rozdiely v krokoch pri oboch metódach.

Schéma č. 7: Rozdiely medzi IFRS z roku 2004 a 2009

Zdroj: *Vlastné spracovanie.*

Metóda akvizície pozostáva z nasledujúcich krokov³⁰:

- Identifikácia nadobúdateľa,
- Určenie dňa akvizície,
- Vykazovanie a oceňovanie nadobudnutých identifikovateľných aktív a prevzatých záväzkov a každého nekontrolujúceho podielu v nadobúdanom podniku,
- Vykazovanie a oceňovanie goodwillu alebo zisku z výhodnej kúpy.

Pri každej podnikovej kombinácii má byť identifikovaný nadobúdateľ a to prioritne podľa návodu na identifikáciu nadobúdateľa v IAS 27, a ak nie je možné identifikovať nadobúdateľa podľa návodu v IAS 27 (prípadne IFRS 10), použijú sa na identifikáciu nadobúdateľa činitele uvedené v IFRS 3.

Nadobúdateľ určí deň akvizície, t.j. deň, ku ktorému získal kontrolu nad nadobúdaným podnikom. K tomuto dňu sa vykoná konsolidácia kapitálu. Deň akvizície nemusí byť zhodný s dňom právneho uzavretia transakcie.

Ku dňu akvizície vykáže nadobúdateľ samostatne od goodwillu nadobudnuté identifikovateľné aktíva a prevzaté záväzky, ktoré musia spĺňať podmienky vykazovania ako aj každý nekontrolujúci podiel v nadobúdanom podniku. V deň akvizície nadobúdateľ klasifikuje alebo určí, ktoré IFRS sa budú následne aplikovať na nadobudnuté identifikovateľné aktíva a prevzaté záväzky. Metóda akvizície sa na rozdiel od metódy kúpy snaží oceniť kupovaný podnik jeho reálnou hodnotou zistenou k dátumu akvizície, a to v súlade s rôznymi oceňovacími technikami. Nadobudnuté identifikovateľné aktíva a prevzaté záväzky sa ocenia v ich reálnych hodnotách a každý nekontrolujúci podiel v nadobúdanom podniku buď v reálnej hodnote, alebo proporcionálnym podielom na identifikovateľných čistých aktívach nadobúdaného podniku.

K rozdielu dochádza aj pri určení goodwillu. Kým pôvodne sa stanovil ako preplatok obstarávacej ceny nad hodnotou kupovaného podielu vyjadreného v reálnych hodnotách čistých aktív, metóda akvizície stanovuje goodwill ako rozdiel medzi hodnotou podniku a reálnou hodnotou jeho čistých aktív. Všetky úhrady za nadobudnutie podielu sa musia oceniť v reálnej hodnote k dátumu nadobudnutia. Goodwill sa už nevypočítava pri každom obstaraní čiastočného podielu, ale len raz. V prípade, že ide o postupnú podnikovú kombináciu a nadobúdateľ už má v nadobúdanom subjekte podiel (nevýznamný alebo podstatný), všetky predchádzajúce podiely je nutné preceniť na reálnu hodnotu k dátumu nadobudnutia. Hodnota podniku podľa IFRS predstavuje súhrn reálnej hodnoty úhrady

³⁰ Spracované podľa Medzinárodné účtovné štandardy. IFRS 3. *Podnikové kombinácie*.

zaplatenej za získanie kontroly, hodnoty nekontrolovaných podielov a reálnej hodnoty doterajších podielov v nadobúdanom podniku.

1.5.2. Zrušenie spoločnosti s likvidáciou

V prípade zrušenia spoločnosti s likvidáciou účtovná jednotka v účtovnom období odo dňa vstupu do likvidácie do dňa skončenia likvidácie otvorí účtovné knihy ku dňu vstupu do likvidácie a uzavrie účtovné knihy ku dňu skončenia likvidácie.³¹ Otváracia súvaha sa zostavuje ku dňu vstupu do likvidácie.³²

Ku dňu skončenia likvidácie obchodných spoločností alebo družstiev sa zostavuje mimoriadna účtovná závierka, ktorá obsahuje vyčíslenie záväzku z dôvodu splatnej dane z príjmov. Na účely zabezpečenia vedenia účtovníctva do dňa zániku účtovnej jednotky sa otvoria účty majetku a záväzkov a účtuje sa o vysporiadaní daňovej povinnosti a vyplatení podielu spoločníkov na likvidačnom zostatku³³.

1.6.Daňové hľadisko zlúčenia, splynutia a likvidácie

Z hľadiska daňového posúdenia zlúčenia a splynutia a likvidácie spoločnosti je východiskovým zákonom Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov.

1.6.1. Zrušenie spoločnosti bez likvidácie

Vplyv zlúčenia a splynutia spoločností na daň z príjmov je upravený vo viacerých ustanoveniach ZDP. Ustanovenie §17 možno považovať za kľúčové ustanovenie upravujúce postup daňovníka pri vyčíslení základu dane za zdaňovacie obdobie. Ak daňovník účtuje v sústave podvojného účtovníctva, pri vyčíslení základu dane sa vychádza z výsledku hospodárenia, ktorý sa následne upravuje o položky, ktoré ho zvýšia príp. znížia a z takto upraveného základu dane sa uplatnením príslušnej sadzby dane vypočíta výška daňovej povinnosti.

Výsledok hospodárenia pred zdanením sa pre účely stanovenia základu dane upravuje:

³¹Z. č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve, §16 ods. 7

³²Z. č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve, §17 ods. 7

³³Postupy účtovania, §28 ods. 1

1. zvýši sa o sumy, ktoré nemožno zahrnúť do daňových výdavkov alebo ktoré do daňových výdavkov boli zahrnuté v nesprávnej výške (pripočítateľné položky),
2. upraví sa o sumy, ktoré nie sú súčasťou výsledku hospodárenia, ale podľa ZDP sú zahrňované do základu dane (pripočítateľné položky),
3. upraví sa o sumy, ktoré sú súčasťou výsledku hospodárenia, ale podľa ZDP sa nezahrnú do základu dane (odpočítateľné položky).

Súčasťou základu dane u právneho nástupcu pri zlúčení alebo splynutí spoločností, ktoré zanikli bez likvidácie je aj rozdiel zo vzájomného započítania pohľadávok a záväzkov v zdaňovacom období, ktoré nasleduje po dni zlúčenia alebo splynutia týchto spoločností.

Do základu dane právneho nástupcu spoločností zrušených bez likvidácie sú aj zmluvné pokuty, poplatky, úroky z omeškania, nájomné uhrádzané fyzickej osobe uznané za výdavok až po zaplatení. V prípade, že sú kurzové rozdiely z ocenenia majetku a záväzkov a rozdiely z precenenia derivátov a cenných papierov pri ich oceňovaní reálnou hodnotou daňovníkom zaúčtované do výnosov, pri vyčíslení základu dane si ich odpočíta a naopak, ak o nich účtuje do nákladov, bude povinný ich pripočítať. Podobný postup sa použije aj v prípade vzniku rozdielov z ocenenia jednotlivých zložiek odpisovaného hmotného majetku a nehmotného majetku podľa účtovných predpisov ku dňu zániku daňovníka bez likvidácie, ak tieto rozdiely ovplyvnili výšku výsledku hospodárenia.

V zmysle §17 odseku 17 sa môže daňovník rozhodnúť, či kurzové rozdiely vznikajúce v účtovníctve z dôvodu nezrealizovaného inkasa pohľadávok alebo neuhradených platieb záväzkov ku dňu zostavenia účtovnej závierky zahrnie alebo nezahrnie do základu dane z príjmov v zdaňovacom období, v ktorom o nich účtuje. Ak sa rozhodne nezahrnúť ich, zahrnie ich v tom zdaňovacom období, v ktorom došlo k inkasu pohľadávok, ich odpisu alebo úhrade záväzku alebo jeho odpisu.

Právny nástupca daňovníka zaniknutého zrušením bez likvidácie môže pokračovať v postupe nezahrňovania kurzových rozdielov vznikajúcich v účtovníctve do základu dane, ak právnym nástupcom je novozaložená obchodná spoločnosť alebo ak tento postup už uplatňoval aj daňovník, ktorý je právnym nástupcom daňovníka zaniknutého zrušením bez likvidácie.

Pri vyčíslení základu dane pri zlúčení a splynutí obchodných spoločností alebo družstiev sa použije ocenenie majetku v reálnych hodnotách (§17c) alebo pôvodných cenách (§17e).³⁴

Ustanovenia §17a až §17e boli do zákona doplnené novelou a určujú postup pri oceňovaní jednotlivých zložiek majetku s vplyvom na vyčíslenie základu dane v prípade, ak počas určitého zdaňovacieho obdobia došlo k predaju resp. kúpe podniku alebo jeho časti, k nepeňažnému vkladu do základného imania inej obchodnej spoločnosti alebo zániku daňových subjektov bez likvidácie zlúčením, splynutím či rozdelením, ak záväzky a pohľadávky prechádzajú na právneho nástupcu.

Okrem prípadu predaja podniku alebo jeho časti má daňovník pri ocenení možnosť výberu z dvoch daňových režimov:

- ocenenie nadobudnutého majetku pre daňové účely *reálnymi hodnotami* → oceňovací rozdiel sa zahrnie do základu dane
- ocenenie nadobudnutého majetku pre daňové účely *v pôvodných cenách* → oceňovací rozdiel sa nezahrnie do základu dane

Pri zlúčení a splynutí obchodných spoločností je postup pri vyčíslení základu dane upravený v §17c, ak je majetok ocenený v reálnych hodnotách, resp. §17e, ak je majetok ocenený v pôvodných cenách.

V prípade **ocenenia majetku reálnou hodnotou, zanikajúca spoločnosť** v zdaňovacom období, ktoré predchádza rozhodnému dňu:

- zahrnie do základu dane oceňovacie rozdiely, ktoré vzniknú z precenenia majetku, ak ich do svojho základu dane nezahrnie právny nástupca,
- upraví základ dane o rozdiel medzi účtovnou a daňovou zostatkovou cenou, ak ide o odpisovaný majetok, rozdiel reprodukčnej obstarávacej ceny a vstupnej ceny, ak ide o neodpisovaný majetok nadobudnutý darom a o goodwill alebo záporný goodwill ešte nezahrnutý do základu dane,
- zníži ZD o výšku nedaňovej rezervy, ktorá prechádza na právneho nástupcu a vzťahuje sa k daňovému výdavku, o rozdiel účtovných a daňových opravných položiek (okrem OP k hmotnému a nehmotnému investičnému majetku) a o záväzky po splatnosti (36 mesiacov), ktoré boli pripočítané k ZD.

³⁴ Z. č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov, §17 ods. 11

Právny nástupca ocení majetok a záväzky reálnou hodnotou. Hmotný majetok odpisuje z reálnej hodnoty ako novoobstaraný majetok alebo pokračuje v odpisovaní, ak bol oceňovací rozdiel zdanený jednorazovo. Ak oceňovací rozdiel do základu dane nezahrnula zanikajúca spoločnosť, právny nástupca má možnosť zahrnúť ho počas najviac 7 po sebe nasledujúcich zdaňovacích období v minimálnej výške 1/7 za podmienky kontinuity podnikania alebo okamžite. Do základu dane zahŕňa len rozdiel medzi prevzatou rezervou a skutočnou úhradou záväzku a goodwill alebo záporný goodwill počas najviac 7 po sebe nasledujúcich zdaňovacích období v minimálnej výške 1/7 za podmienky kontinuity podnikania alebo okamžite.

Ak zanikajúca spoločnosť začala odpočítavať daňovú stratu alebo jej vznikol nárok na odpočítanie daňovej straty podľa §30 ods. 1, daňovú stratu odpočítava právny nástupca, ak je právnych nástupcov viac, daňová strata sa odpočítava u každého z nich pomerne, a to podľa výšky vlastného imania zaniknutého daňovníka, v akej prešlo na jednotlivých právnych nástupcov. Právny nástupca môže odpočítavať daňovú stratu, ak je zanikajúca právnická osoba a jej právny nástupca daňovníkom dane z príjmov právnickej osoby a súčasne, ak účelom tohto zániku nie je len zníženie alebo vyhnutie sa daňovej povinnosti.³⁵

Výdavok z postúpenia nepremlčanej pohľadávky ocenennej reálnou hodnotou, ktorá nesmie byť vyššia ako menovitá hodnota sa uzná do výšky príjmu z postúpenia alebo ako časť z reálnej hodnoty bez príslušenstva, ak od zlúčenia uplynulo

- 12 mesiacov - 20%,
- 24 mesiacov – 50%,
- 36 mesiacov – 100%.

Pri odpise nepremlčanej pohľadávky si do základu dane zahrnie daňový výdavok najviac do výšky

- 20%, ak od zlúčenia uplynulo viac ako 12 mesiacov,
- 50%, ak od zlúčenia uplynulo 24 mesiacov,
- 100%, ak od zlúčenia uplynulo 36 mesiacov.

Ak právny nástupca prevzal majetok a záväzky **v pôvodných cenách**, *zanikajúca spoločnosť* nezahrnie do základu dane oceňovacie rozdiely. Do základu dane nezahrnie ani

³⁵ Z. č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov, §30 ods.2

opravné položky k zásobám, cenným papierom a dlhodobému majetku. Rezervy a opravné položky k pohľadávkam zahrnie do základu dane v rozsahu najviac podľa §20 ZDP.

Právny nástupca pri odpisovanom majetku preberanom v pôvodných cenách uplatní len zvyšnú časť ročného odpisu za mesiace, v ktorých bol majetok už zaúčtovaný u právneho nástupcu. Do základu dane pri daňových rezervách zahrnie rozdiel medzi prevzatou rezervou podľa §20 a skutočnou úhradou záväzku v zdaňovacom období, v ktorom došlo k úhrade záväzku. Nedaňové rezervy a opravné položky zahrnie do základu dane pri ich použití. Goodwill alebo záporný goodwill do základu dane nezahŕňa. Pohľadávky prevezme v menovitej hodnote alebo v ich obstarávacej cene, ako aj vytvorenú opravnú položku podľa §20 a pokračuje v tvorbe opravných položiek podľa §20.

Tab. č. 1: Porovnanie režimov ocenenia pri zlúčení a splynutí

	Ocenenie reálnou hodnotou	Ocenenie v pôvodných cenách
Ocenenie majetku pre daňové účely	Reálnou hodnotou	Pokračovanie v historickom daňovom ocenení majetku
Oceňovací rozdiel	Zahrnie sa do ZD jednorazovo alebo počas najviac 7 zdaňovacích období, ak sú splnené určité podmienky	Do ZD sa nezahŕňa
Goodwill/ záporný goodwill	Zahrnie sa do ZD jednorazovo alebo počas najviac 7 zdaňovacích období, ak sú splnené určité podmienky	Do ZD sa nezahŕňa

Zdroj: *Vlastné spracovanie.*

Daňovník, ktorý počas roka vznikol splynutím, platí preddavky na daň vo výške vypočítanej zo súčtu dane daňovníkov zaniknutých splynutím za zdaňovacie obdobie predchádzajúce zdaňovaciemu obdobiu, v ktorom došlo k zániku daňovníkov.

Ak sa daňovník počas roka zlúčil s iným daňovníkom, platí preddavky na daň vo výške vypočítanej zo súčtu dane

1. daňovníka zaniknutého zlúčením za zdaňovacie obdobie predchádzajúce zdaňovaciemu obdobiu, v ktorom došlo k zániku daňovníka,
2. daňovníka, s ktorým sa zlúčil zaniknutý daňovník, za zdaňovacie obdobie predchádzajúce zdaňovaciemu obdobiu, v ktorom došlo k zlúčeniu.³⁶

Zo zdaniteľných príjmov daňovníka, ktorý zanikol bez likvidácie, podáva daňové priznanie jeho právny nástupca.³⁷ Daňové priznanie je potrebné podať do troch

³⁶ Z. č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov, §42 ods. 2

kalendárnych mesiacov po uplynutí zdaňovacieho obdobia, ktoré končí dňom predchádzajúcim rozhodnému dňu. Majetok a záväzky, ktoré vzniknú počnúc rozhodným dňom až do dňa zániku zanikajúcej spoločnosti, sú už súčasťou majetku a záväzkov jej právneho nástupcu. Ak právny nástupca ešte nevznikol, nasledujúcim zdaňovacím obdobím je obdobie, ktoré začína rozhodným dňom a končí 31. decembra kalendárneho roka nasledujúceho po roku, v ktorom nastal rozhodný deň. Daňové priznanie za toto obdobie podáva daňovník zrušený bez likvidácie do troch kalendárnych mesiacov po uplynutí zdaňovacieho obdobia.³⁸ Koniec zdaňovacieho obdobia je naviazaný na ukončenie účtovného obdobia právnickej osoby, ktorá sa zrušuje bez likvidácie. Táto právnická osoba vedie účtovníctvo do dňa, ktorý predchádza rozhodnému dňu. Termín „rozhodný deň“ bol zavedený novelou ZDP s účinnosťou od roku 2010.

1.6.1.1. Daňové hľadisko zlúčenia a splynutia podľa smernice EÚ

Nakoľko v priebehu rokov došlo k opakovaným zmenám a doplneniam *Smernice Rady 90/434/EHS z 23. júla 1990 o spoločnom systéme zdaňovania, uplatniteľnom pri zlučovaní, rozdeľovaní, čiastočnom rozdeľovaní, prevode aktív a výmene akcií spoločností rôznych členských štátov a pri premiestnení sídla SE alebo SCE medzi členskými štátmi* bolo nevyhnutné ju kodifikovať a vo vzťahu k spomínaným operáciám stanoviť daňové pravidlá, ktoré by boli neutrálne z hľadiska hospodárskej súťaže, aby sa spoločnosti mohli prispôbiť požiadavkám vnútorného trhu, zvýšiť svoju produktivitu a zlepšiť konkurencieschopnosť na medzinárodnej úrovni³⁹.

Preto bola táto smernica v roku 2009 nahradená a pri zlučovaní, rozdeľovaní, čiastočnom rozdeľovaní, prevode aktív a výmene akcií, pri ktorom sa zúčastňujú spoločnosti z dvoch alebo viacerých členských štátov a pri premiestnení sídla európskej spoločnosti každý štát uplatní *Smernicu Rady 2009/133/ES z 19. októbra 2009 o spoločnom systéme zdaňovania, uplatniteľnom pri zlučovaní, rozdeľovaní, čiastočnom rozdeľovaní, prevode aktív a výmene akcií spoločností rôznych členských štátov a pri premiestnení sídla SE alebo SCE medzi členskými štátmi*.

Zlúčenie daná smernica definuje rovnako ako Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/56/ES o cezhraničných fúziách (viď podkapitolu 1.4.1.1).

³⁷ Z. č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov, §41 ods.2

³⁸ Z. č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov, §49 ods.6

³⁹ Smernica Rady 2009/133/ES z 19. októbra 2009 o spoločnom systéme zdaňovania, uplatniteľnom pri zlučovaní, rozdeľovaní, čiastočnom rozdeľovaní, prevode aktív a výmene akcií spoločností rôznych členských štátov a pri premiestnení sídla SE alebo SCE medzi členskými štátmi.

Článok 4 Smernice ustanovuje, že zlúčenie, rozdelenie alebo čiastočné rozdelenie nevedie k zdaneniu kapitálových ziskov vypočítaných ako rozdiel medzi reálnou hodnotou prevedených aktív a pasív a ich hodnotou na daňové účely. Ak členský štát považuje prevádzajúcu spoločnosť, ktorá nie je rezidentom, za daňovo transparentnú a preto zdaňuje akcionárov z ich podielov na ziskoch prevádzajúcej spoločnosti, pokiaľ tieto zisky vznikli, a podľa doby kedy vznikli, tento členský štát nezdaní žiadny príjem, zisky ani kapitálové zisky vypočítané ako rozdiel medzi reálnou hodnotou prevedených aktív a pasív a ich hodnotou na daňové účely.

Rovnako nevedie k zdaneniu príjmu, ziskov ani kapitálových ziskov akcionára prevádzajúcej alebo nadobudnutej spoločnosti výmenou za cenné papiere predstavujúce kapitál prevádzajúcej alebo nadobudnutej spoločnosti pri zlučovaní, rozdeľovaní alebo výmene akcií samotné pridelenie cenných papierov, ktoré predstavujú kapitál prijímajúcej alebo nadobúdajúcej spoločnosti⁴⁰.

1.6.2. Zrušenie spoločnosti s likvidáciou

Likvidácia spoločnosti výrazným spôsobom ovplyvňuje vyčíslenie základu dane či zostavenie daňového priznania. V prípade zrušenia spoločnosti s likvidáciou nie je predmetom dane fyzickej osoby ani právnickej osoby podiel na likvidačnom zostatku obchodnej spoločnosti alebo družstva okrem podielu spoločníka verejnej obchodnej spoločnosti a komplementára verejnej obchodnej spoločnosti na likvidačnom zostatku pri likvidácii spoločnosti.⁴¹ V zdaňovacom období, v ktorom dochádza k zrušeniu daňovníka s likvidáciou, upraví daňovník účtujúci v podvojnom účtovníctve základ dane z príjmov o:

- zostatky vytvorených rezerv a opravných položiek,
- príjmy budúcich období,
- výnosy budúcich období,
- výdavky budúcich období,
- náklady budúcich období,

s výnimkou tých, ktoré preukázateľne súvisia s obdobím likvidácie⁴².

Ak daňovník vstúpi do likvidácie, jeho zdaňovacie obdobie, ktoré sa začalo pred vstupom daňovníka do likvidácie, končí dňom predchádzajúcim dňu jeho vstupu do likvidácie⁴³.

⁴⁰ Smernica Rady 2009/133/ES. Článok 8

⁴¹ Z. č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov, §3 ods. 2 písm c) a § 12 ods. 7 písm. c)

⁴² Z. č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov, §17 ods.8 písm b)

Zdaňovacie obdobie daňovníka, ktorý vstúpil do likvidácie, sa začína dňom jeho vstupu do likvidácie a končí sa dňom skončenia likvidácie. Ak sa likvidácia neskončí do 31. decembra druhého roku nasledujúceho po roku, v ktorom daňovník vstúpil do likvidácie, končí sa toto zdaňovacie obdobie 31. decembra druhého roku nasledujúceho po roku, v ktorom daňovník vstúpil do likvidácie. Ak daňovník neskončí likvidáciu do 31. decembra druhého roka nasledujúceho po roku, v ktorom daňovník vstúpil do likvidácie, je až do skončenia likvidácie zdaňovacím obdobím kalendárny rok. Ak sa likvidácia skončí v priebehu kalendárneho roka, končí sa toto zdaňovacie obdobie dňom skončenia likvidácie. Ak je na daňovníka v likvidácii vyhlásený konkurz, zdaňovacie obdobie sa končí dňom predchádzajúcim dňu vyhlásenia konkurzu⁴⁴. Daňovník, ktorý sa zrušuje s likvidáciou, zisťuje za uvedené zdaňovacie obdobia základ dane alebo daňovú stratu podľa ustanovenia § 14 ods. 2. Základom dane daňovníkov, ktorí sa zrušujú s likvidáciou je výsledok hospodárenia zistený podľa osobitného predpisu, upravený podľa § 17. Na zníženie základu dane počas týchto zdaňovacích období nie je možné umorovať stratu vykázanú v predchádzajúcich zdaňovacích obdobiach. Ak je zdaňovacie obdobie dlhšie ako kalendárny rok alebo presahuje koniec kalendárneho roka, celkový základ dane sa rovná súčtu jednotlivých základov dane vypočítaných za jednotlivé kalendárne roky alebo obdobie kratšie ako kalendárny rok. Tento základ dane sa určí z výsledku hospodárenia vykázaného v priebežnej účtovnej závierke zostavenej ku koncu každého kalendárneho roka, ktorý je súčasťou zdaňovacieho obdobia počas trvania likvidácie.⁴⁵

Ustanovenie § 49 ukladá povinnosť podať daňové priznanie do troch kalendárnych mesiacov od skončenia zdaňovacieho obdobia. Na základe žiadosti daňovníka v likvidácii podanej najneskôr 15 dní pred uplynutím lehoty na podanie daňového priznania o predĺženie tejto lehoty sa môže správcom dane rozhodnutím predĺžiť lehota na podanie daňového priznania najviac o tri kalendárne mesiace, pričom proti rozhodnutiu o predĺžení lehoty sa nemožno odvolať⁴⁶.

Daňovník v likvidácii neplatí preddavky na daň, ak správca dane neurčí platenie preddavkov na daň podľa § 42 ods. 10 ZDP.

⁴³ Z. č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov, §41 ods. 3 a 4

⁴⁴ Z. č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov, §41 ods. 4

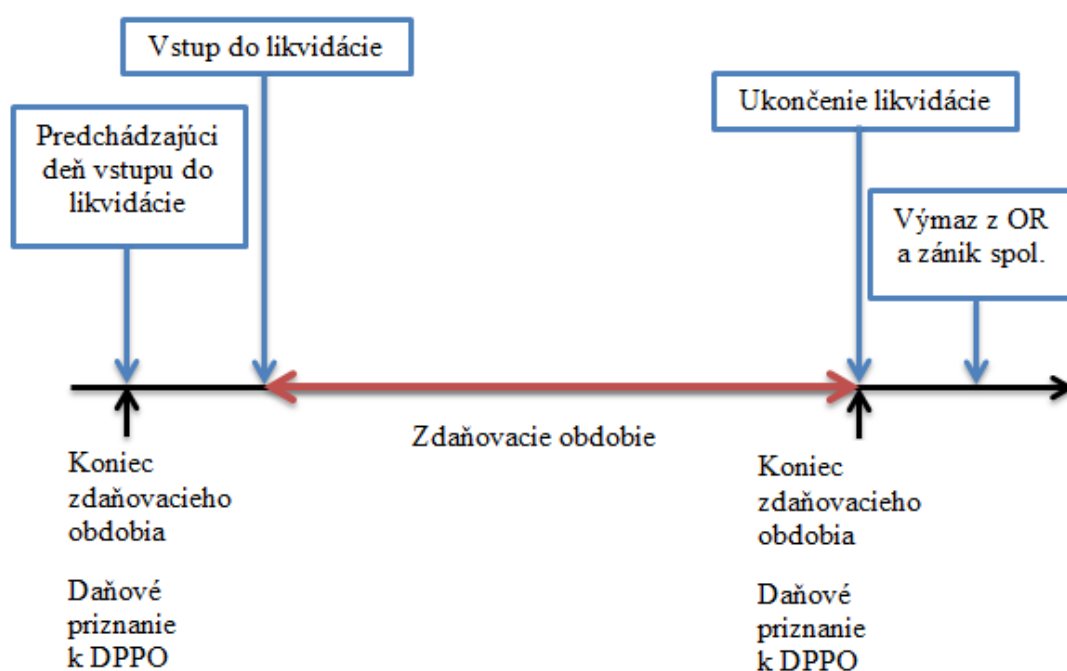
⁴⁵ Z. č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov, §14 ods. 2

⁴⁶ Z. č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov, §49 ods 3 písm c)

Podľa Zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov je daňový subjekt povinný oznámiť správcovi dane do 15 dní skutočnosť zrušenia spoločnosti a vstupu do likvidácie⁴⁷.

Pre účely Zákona č. 222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty je obchodná spoločnosť, ktorá vstúpila do likvidácie aj naďalej zdaniteľnou osobou pretože vykonáva ekonomickú činnosť⁴⁸.

Schéma č. 8: Likvidácia z daňového pohľadu

Zdroj: Vlastné spracovanie.

⁴⁷ Z. č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov, §31

⁴⁸ Z. č. 222/2004 Z.z. o dani z príjmov, §3 ods.1

2. Cieľ práce

Hlavným cieľom diplomovej práce je spracovanie problematiky daňových dôsledkov zrušenia spoločnosti s likvidáciou ako aj bez likvidácie a preskúmanie výhodnosti možných spôsobov realizácie zrušenia spoločnosti z teoretickej aj praktickej stránky. Úlohou je zhodnotenie a analýza dôvodov a motívov zrušenia spoločností so zameraním najmä na daňové ciele a poskytnutie podrobnejšieho pohľadu na rozoberanú problematiku. Záverečná práca sa zaoberá všeobecnou charakteristikou zrušenia spoločnosti, analýzou právnych, účtovných a daňových aspektov. Jadro práce je zamerané na aplikáciu daňového hľadiska na zrušenie spoločnosti zlúčením, splynutím a likvidáciou. Práca poskytuje jednotný pohľad na danú problematiku a zjednodušuje orientáciu v oblasti zrušenia spoločnosti.

Vzhľadom na vytýčený cieľ je potrebné stanovenie jednotlivých čiastkových cieľov, ktoré vedú k úspešnému dosiahnutiu hlavného cieľa práce:

- teoretickým cieľom je oboznámenie sa so základnými teoretickými poznatkami a východiskami v oblasti zrušenia spoločnosti s likvidáciou a bez likvidácie a charakteristika jednotlivých foriem zrušenia spoločnosti. Dôležité je tiež identifikovanie motívov a príčin zrušenia spoločnosti.
- analytickým cieľom diplomovej práce je analýza právnych, účtovných a daňových aspektov zrušenia spoločnosti vymedzených platnou legislatívou v SR aj EÚ. Naším zámerom je prezentovať a vysvetliť jednotlivé daňové aspekty podľa právnej úpravy SR s dôrazom na poskytnutie komplexného pohľadu na riešenú problematiku.
- aplikačný cieľ predkladanej práce je založený na využití poznatkov z jednotlivých čiastkových cieľov v praktickom príklade, vymenovaní daňovej úpravy a definovaní povinností vyplývajúcich zo zákona o dani z príjmov. Vychádzajúc z hypotézy o daňovej neutralite pri splynutí a zlúčení spoločností, pozornosť venujeme dopadu vnútroštátnych a nadnárodných legislatívnych ustanovení na realizáciu konkrétnej podnikovej reorganizácie.

3. Metodika práce a metódy skúmania

V procese realizácie diplomovej práce bolo dôležité systémové získavanie, zhromažďovanie a naštudovanie vhodnej domácej i zahraničnej literatúry na tému zrušenia spoločnosti ako aj platných zákonov vymedzujúcich túto problematiku. Okrem dostupných informácií z odbornej literatúry sme využívali aj kvalitatívne a kvantitatívne údaje z internetových zdrojov a elektronických informačných zdrojov ako napr. Obchodný vestník, Register účtovných závierok, Obchodný register.

Ako primárny zdroj informácií prezentovaných v predkladanej diplomovej práci sme využili zákony, ktoré upravujú právne, účtovné a daňové aspekty zlúčenia, splynutia a likvidácie spoločností. Ide najmä o Obchodný zákonník, Zákon o dani z príjmov, Zákon o účtovníctve, IFRS účtovné štandardy a smernice EÚ.

Na dosiahnutie cieľov práce sme využili niekoľko metód skúmania vrátane všeobecných teoretických metód abstrakcie, analýzy a syntézy, indukcie a dedukcie. Primárne sme si zvolili metódu indukcie a dedukcie, prostredníctvom ktorej sme z platnej legislatívy týkajúcej sa zlúčenia, splynutia či likvidácie spoločnosti dokázali vydedukovať povinnosti zrušujúcej spoločnosti príp. právneho nástupcu z pohľadu jednotlivých zákonov.

Pomocou metódy abstrakcie sme sa koncentrovali na fixovanie a pochopenie najvýznamnejších stránok problematiky a z dostupných zdrojov sme vyčlenili podstatné a vytvorili tak ucelené pojmy a charakteristiky.

Párovou dvojicou metód analýzy a syntézy sme na jednej strane hlbšie skúmali jednotlivé časti problémov a následne ich zjednotili do komplexného tvrdenia. Presvedčili sme sa, či je skúmaná problematika dostatočne upravená v súčasnej platnej legislatíve a zosumarizovali všetky zistené skutočnosti vrátane získaných poznatkov.

Taktiež sme v diplomovej práci využili selektívnu metódu, prostredníctvom ktorej sme sa zaoberali určitými hľadiskami zrušenia spoločnosti, zákonnými povinnosťami pri realizácii zlúčenia a splynutia či vykonaní likvidácie a činnosťami, ktoré vedú k zániku spoločnosti. Túto metódu sme rovnako použili pri výbere používaných zdrojov pre účely diplomovej práce, z ktorých sme vyselektovali potrebné údaje pre poskytnutie komplexného a zjednodušeného pohľadu na problematiku.

V závere sme použili metódu komparácie, s pomocou ktorej sme schopní porovnať daňové dôsledky jednotlivých typov zrušenia spoločnosti.

4. Výsledky práce

Výsledkom riešenia danej problematiky je prezentácia a vysvetlenie jednotlivých aspektov z daňového hľadiska, ktoré sa uplatňujú pri zlúčení, splynutí a likvidácii spoločnosti, a ktoré sú v súlade s aktuálnou právnou úpravou Slovenskej republiky. Veríme, že v predchádzajúcej časti tejto práce sa nám podarilo dostatočne objasniť právne, účtovné ako aj daňové aspekty zlúčenia, splynutia a likvidácie. Všetky tieto aspekty spolu súvisia a nadväzujú na seba, čo následne využijeme v praktickom príklade. Prezentovaný príklad je založený na reálnych dátach, ktoré sú verejne dostupné, no pre potreby príkladu a ilustratívne účely boli niektoré údaje dopĺňané a upravované.

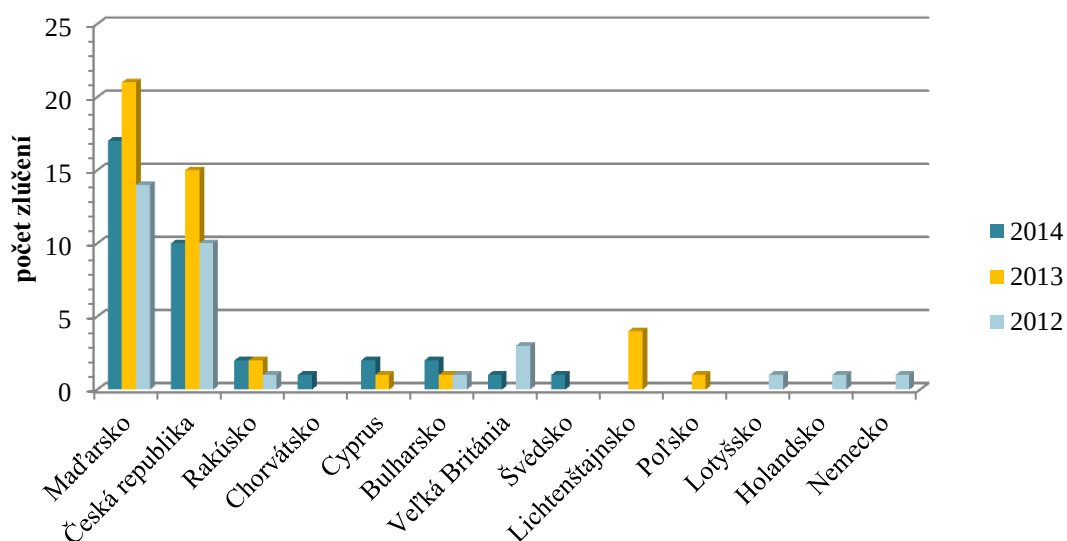
Pri získavaní údajov sme vychádzali z Obchodného registra SR, Obchodného vestníka SR, ktorý obsahuje zmluvy o zlúčení a z registra účtovných závierok.

Na základe verejne prístupných oznámení o uložení návrhu zmluvy o cezhraničnom zlúčení/splynutí do Zbierky listín uverejnených na webovej stránke Ministerstva spravodlivosti SR v Obchodnom vestníku je možné konštatovať nasledovné:

- v roku 2014 sa slovenské spoločnosti zúčastnili na 36 cezhraničných zlúčeníach, pričom najčastejším zahraničným partnerom zlúčenia sú maďarské spoločnosti,
- v roku 2013 došlo k 37 cezhraničným zlúčeniam,
- a v roku 2012 došlo celkovo k 32 cezhraničným zlúčeniam.

Nasledujúci graf znázorňuje, z ktorých krajín pochádzali spoločnosti účastné na cezhraničnom zlúčení v jednotlivých rokoch.

Graf č. 2: Cezhraničné zlúčenia v rokoch 2012-2014

Zdroj: *Vlastné spracovanie*. Ministerstvo spravodlivosti SR. Obchodný vestník. Dostupné na internete:

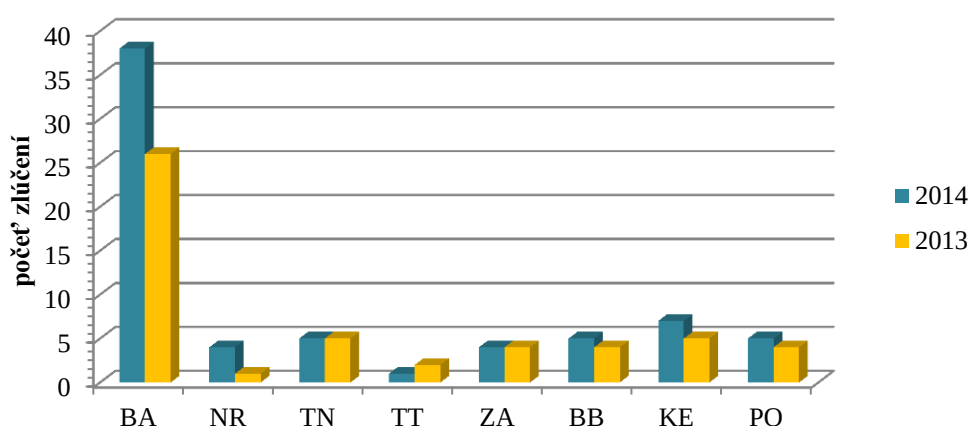
<https://www.justice.gov.sk/PortalApp/ObchodnyVestnik/Formular/FormulareZverejnene.aspx>

V Obchodnom vestníku sú rovnako uverejnené aj oznámenia o uložení návrhu o zlúčení/ splynutí do Zbierky listín, podľa ktorých v roku 2014 došlo k 61 zlúčeniam, čo je v porovnaní s rokom 2013 o 10 viac.

K najväčšiemu počtu zlúčení dochádza v Bratislavskom kraji a prevládajúcou formou obchodných spoločností podieľajúcich sa na zlúčení sú spoločnosti s ručením obmedzeným.

V nasledujúcich dvoch grafoch sú zhrnuté výsledky zlúčenia za roky 2013 a 2014.

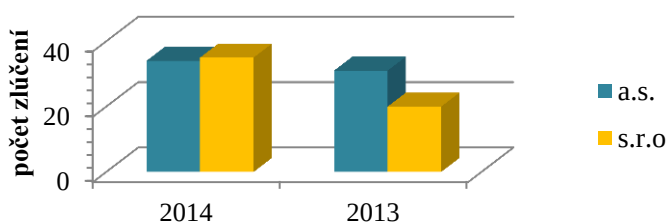
Graf č. 3: Zlúčenia v SR v rokoch 2013-2014 (podľa krajov)

Zdroj: *Vlastné spracovanie*. Ministerstvo spravodlivosti SR. Obchodný vestník. Dostupné na internete:

<https://www.justice.gov.sk/PortalApp/ObchodnyVestnik/Formular/FormulareZverejnene.aspx>

Graf č. 4: Zlúčenia v SR v rokoch 2013-2014 (podľa formy obchodnej spoločnosti)

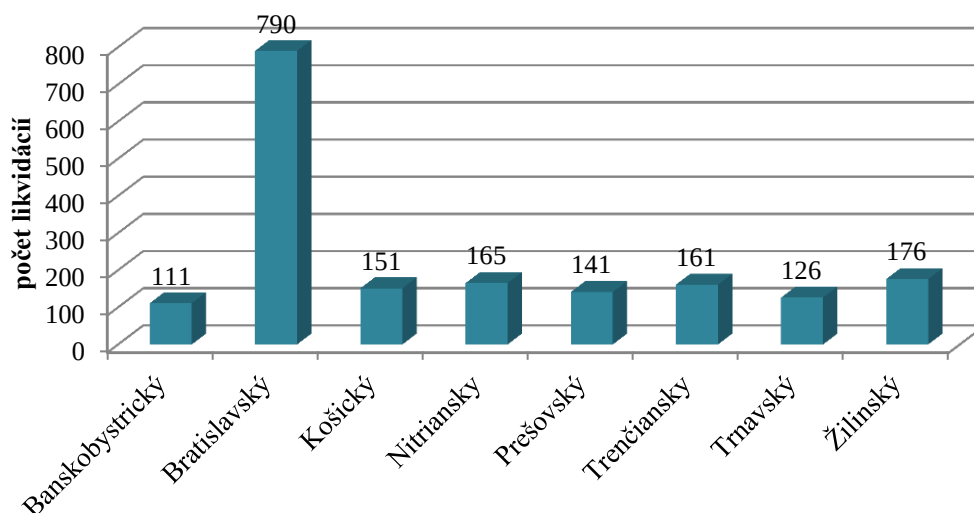
Zdroj: *Vlastné spracovanie*. Ministerstvo spravodlivosti SR. Obchodný vestník. Dostupné na internete:

<https://www.justice.gov.sk/PortalApp/ObchodnyVestnik/Formular/FormulareZverejnene.aspx>

Na druhej strane, viac než 1 800 spoločností bolo v roku 2014 zrušených s likvidáciou. Na základe dostupných informácií na portáli *finstat.sk* došlo k najväčšiemu

počtu zlikvidovaných spoločností v Bratislavskom kraji. Nasledujúci graf zobrazuje rozdelenie likvidácie spoločností podľa krajov SR.

Graf č. 5: Likvidácie spoločností v SR v roku 2014 podľa krajov

Zdroj: *Vlastné spracovanie*. [online]. 2015. [cit. 12.2.2015] Dostupné na internete <http://www.finstat.sk/Likvidacie>

Jedným z možných dôvodov tohto počtu zrušených spoločností a výmazu z OR môže byť ekonomický dôvod vyplývajúci zo zavedenia daňovej licencie ako minimálnej dane. Práve takéto daňové zaťaženie je obmedzujúce pre podnikateľov, ktorí spoločnosť dovtedy nezlikvidovali, resp. ide o tzv. „ticho spiacu spoločnosť“. Likvidačne však daňová licencia pôsobí najmä na spoločnosti, ktoré neustále vykazujú nulový zisk a neustále fungujú. Novela zákona teda má aj stimulačný efekt, nakoľko prinútila mnoho spoločností zvážiť aktuálnu situáciu, pristúpiť k predaju spoločnosti, vstupu do likvidácie či obnove podnikania.

V zmysle ustanovenia §46b ZDP sa za zdaňovacie obdobie kratšie ako 12 bezprostredne po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov daňová licencia vypočíta vo výške súčinu $1/12$ daňovej licencie podľa odseku 1 a počtu kalendárnych mesiacov zdaňovacieho obdobia⁴⁹. Spoločnosť, ktorá prechádza zmenami ako je zlúčenie, splynutie či rozdelenie, platí pomernú časť za jej existenciu za každý mesiac existencie minimálne 40 €. Táto povinnosť vyplýva z novely zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov platnej od 1.1.2014.

⁴⁹ Z. č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov, §46b ods. 6

Výnimka na platenie daňovej licencie sa vzťahuje iba na spoločnosti, ktoré prejdú likvidáciou, alebo vstúpia do konkurzu v priebehu roka 2014. Na základe prechodného ustanovenia § 52za spoločnosť, ktorá vstúpi do likvidácie alebo konkurzu, je od dane, aj pomernej 40 €/mesiac, oslobodená. Od roku 2015 sa daňová licencia neplatí už iba za obdobie, kedy sa spoločnosť nachádza v likvidácii.

S ohľadom na právny a ekonomický stav spoločnosti je pre spoločnosť ideálny jeden zo spôsobov ukončenia podnikateľskej činnosti:

- zrušenie s likvidáciou,
- zrušenie bez likvidácie s právnym nástupcom,
- výmaz zo súdnej moci (ex off),
- predaj spoločnosti,
- vstup do konkurzu.

4.1.Zrušenie spoločnosti bez likvidácie formou zlúčenia

V našom príklade budeme vychádzať z dvoch spoločností, Aupark, a.s. a Aupark Property Holding, a.s., ktoré sa na základe zmluvy o zlúčení dohodli spojiť do jednej právnickej osoby k 1.1.2013. Na základe informácií o daných spoločnostiach následne uvedieme spôsob ich zlúčenia, pričom pozornosť sústredíme na daňový aspekt.

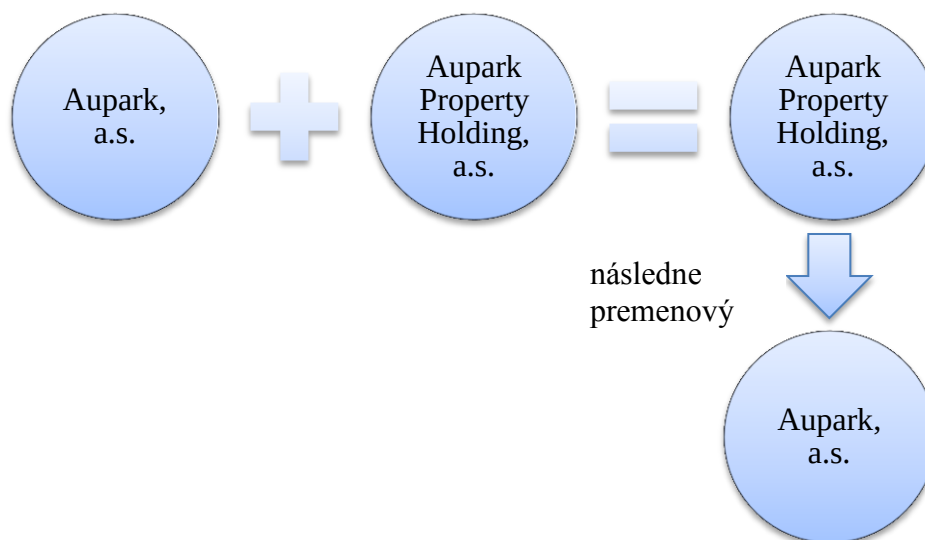
Pre daňové súvislosti sú dôležité najmä ustanovenia o zisťovaní základu dane, zdaňovacím období resp. období, za ktoré sa podáva daňové priznanie, sadzba dane či možnosť umorenia daňovej straty.

Charakteristika zlúčených spoločností

Zanikajúca spoločnosť Aupark, a.s. bola do OR zapísaná 17.2.2000 a medzi jej hlavné činnosti patrilo rozvod plynu a elektriny, výroba tepla a jeho rozvod, sprostredkovanie kúpy, predaja a prenájmu nehnuteľností, sprostredkovanie obchodu a služieb či reklamná a propagačná činnosť. Materskou spoločnosťou spoločnosti Aupark, a.s. je spoločnosť Aupark Property Holding, a.s.

Nástupnícka spoločnosť Aupark Property Holding, a.s. bola založená 10.7.2012 a do OR bola zapísaná 24.7.2012. Predmetom jej činnosti bol prenájom nehnuteľností, bytových a nebytových priestorov, sprostredkovanie kúpy, predaja a prenájmu nehnuteľností, sprostredkovanie obchodu a služieb, prieskum trhu a i. Spoločnosť sa zahŕňa do konsolidovaného celku UNIBAIL-RODAMCO-INVERSIONES S.A..

Schéma č. 9: Zlúčenie spoločnosti Aupark, a.s. a Aupark Property Holding, a.s.

Zdroj: *Vlastné spracovanie.*

Integrácia spoločností má mnoho dôvodov a jedným z nich je aj využitie daňového štítu, ktorý je ale využiteľný len v niektorých krajinách. Keďže dane odčerpávajú pomerne značnú časť vlastníctva daňových subjektov, vedú tak k snahe spoločností znižovať svoju daňovú povinnosť. Ak sa zisková nástupnícka spoločnosť zlúči so stratovou zanikajúcou spoločnosťou, daňovú stratu tejto spoločnosti si môže odpočítať od svojho základu dane a dosiahnuť tak daňové úspory. Je však nevyhnutné poznamenať, že takýto daňový motív by nemal predstavovať jediný a hlavný dôvod zlúčenia.

V prípade zlúčenia spoločností z nášho príkladu bola hlavným dôvodom zlúčenia možnosť odpočítania nákladov od zdaniteľných príjmov.

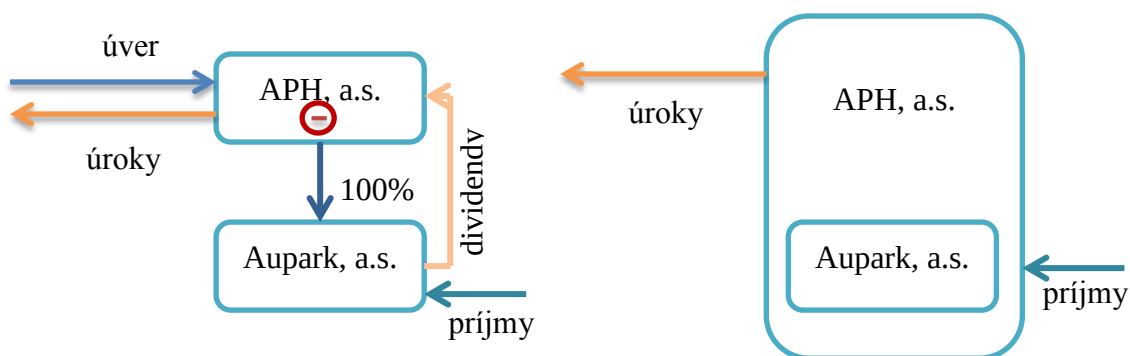
Spoločnosť Aupark Property Holding, a.s. bola v roku 2012 založená ako tzv. prázdna spoločnosť. Za účelom uskutočnenia finančnej investície si zobrala úver a stala sa 100%-ným vlastníkom spoločnosti Aupark, a.s.. Jediným príjmom spoločnosti tak boli dividendy vyplácané spoločnosťou Aupark, a.s., ktoré však v SR nie sú predmetom zdanenia. Spoločnosti Aupark Property Holding, a.s. tak vznikla kumuláciou nákladových úrokov strata, ktorú však nebolo možné znížiť, nakoľko spoločnosť nemala zdaniteľné príjmy a výdavky neboli vynaložené na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie príjmov.

Spoločnosť Aupark Property Holding, a.s. tak pristúpila k realizácii štruktúry, ktorá umožňuje takéto náklady odpočítať od zdaniteľných príjmov. Ide o štruktúru „*debt push down*“, ktorej cieľom je dosiahnutie daňového odpočítania tzv. akvizičného dlhu oproti

ziskom spoločnosti nachádzajúcej sa v rovnakej jurisdikcii. V niektorých jurisdikciách je možné „vtlačiť“ stratu priamo do zlučujúcej spoločnosti. Z teoretického hľadiska existujú tri možnosti realizácie a v praxi sa využívajú najmä tieto dve, zmena právnej formy na komanditnú spoločnosť a fúzia.

Nástupnícka spoločnosť si za účelom financovania fúzie zoberie pôžičku alebo úver zatiaľ čo cieľová spoločnosť je zisková a generuje zdaniteľné príjmy. V prípade správneho načasovania fúzie je možné uznať vynaložené náklady v plnej výške. Proces takejto fúzie je v zásade daňovo neutrálny. V prípade splnenia podmienok je možné preniesť aj daňové straty, rezervy či opravné položky do nástupníckej spoločnosti.

Schéma č. 10: Schéma zlúčenía v praktickom príklade štruktúry „debt push down“

Zdroj: *Vlastné spracovanie.*

Zrušenie spoločnosti Aupark, a.s. je podmienené rozhodnutím akcionárov na valnom zhromaždení. V zmluve o zlúčení z dňa 25.3.2013 sa zmluvné strany dohodli, že zanikajúca spoločnosť bude na základe rozhodnutia jediného akcionára zrušená bez likvidácie a zlúčená s nástupníckou spoločnosťou, ktorá sa ku dňu zániku, t.j. výmazu zanikajúcej spoločnosti z OR, stane jej univerzálnym právnym nástupcom a prevezme všetky jej práva a záväzky. Zmluva o zlúčení bola spísaná vo forme notárskej zápisnice.

Zanikajúca spoločnosť sa zrušila ku dňu 1.1.2013, pričom zlúčenie nadobudlo účinnosť ku dňu zápisu tejto skutočnosti do OR, resp. výmazu zanikajúcej spoločnosti, t.j. dňa 28.3.2013.

K rovnakému dňu, 28.3.2013, si nástupnícka spoločnosť Aupark Property Holding a.s. zároveň zmenila meno na Aupark, a.s.

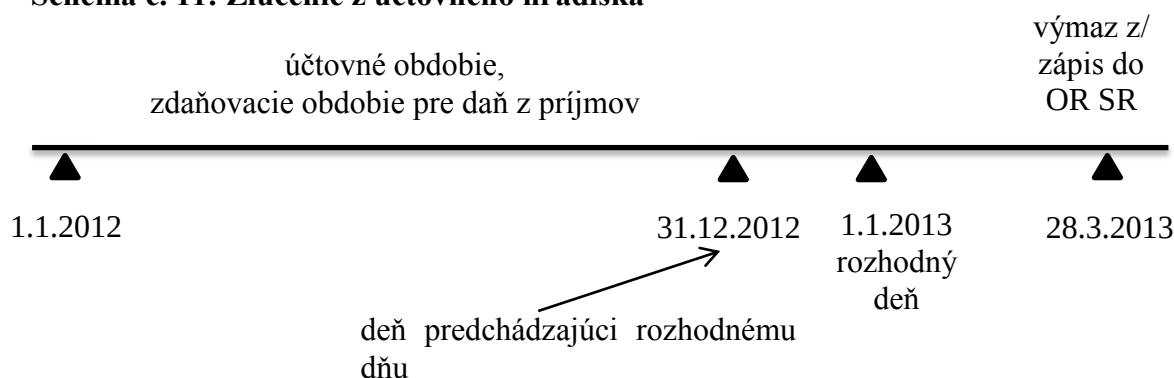
V zmysle ObZ sa v návrhu zmluvy o zlúčení môže dohodnúť, že niektorí spoločníci zanikajúcej spoločnosti sa nestanú spoločníkmi nástupníckej spoločnosti. Rovnaké právo na rozhodnutie majú aj spoločníci spoločnosti, na ktorú imanie zanikajúcej spoločnosti

prechádza. Spoločníci spoločnosti Aupark, a.s. sa jej zánikom stávajú spoločníkmi nástupníckej spoločnosti.

Z hľadiska účtovníctva sa úkony zanikajúcej spoločnosti považujú za úkony vykonávané na účet nástupníckej spoločnosti ku dňu 1.1.2013.

Daná situácia je znázornená nasledovne:

Schéma č. 11: Zlúčenie z účtovného hľadiska

Zdroj: *Vlastné spracovanie.*

Spoločnosť Aupark, a.s. viedla účtovníctvo do 31.12.2012. Od 1.1.2013 sa skutočnosti, ktoré boli predmetom účtovníctva zanikajúcej spoločnosti stali súčasťou účtovníctva a účtovnej závierky nástupníckej spoločnosti. Za zdaňovacie obdobie, ktoré skončilo dňom predchádzajúcim rozhodnému dňu, bolo zo zdaniteľných príjmov zanikajúcej spoločnosti podané daňové priznanie a to do 3 mesiacov od skončenia zdaňovacieho obdobia.

4.1.1. Zlúčenie v pôvodných cenách

Základ dane a položky upravujúce základ dane

Na základe Zmluvy o zlúčení sa spoločnosti Aupark, a.s. a Aupark Property Holding, a.s. zlúčili v pôvodných cenách. Pri zlúčení v pôvodných cenách nedochádza k preceneniu majetku a záväzkov, nevzniká tak žiadny oceňovací rozdiel, ktorý by bolo možné zahrnúť do základu dane. Právny nástupca tak preberá majetok a záväzky v pôvodných cenách, prípadne v ich pôvodnej daňovej zostatkovej hodnote zistenej v zanikajúcej spoločnosti. V záujme zachovania daňovej neutrality sa okrem oceňovacích rozdielov do základu dane nezahŕňa ani prípadný identifikovaný nehmotný majetok, goodwill alebo záporný goodwill. Pri tejto alternatíve právny nástupca nemôže dosiahnuť

ani zvýšenie ani zníženie hodnoty majetku na daňové účely - používané napríklad na účely daňového odpisovania z dôvodu jeho precenenia pri zlúčení⁵⁰.

Zanikajúca spoločnosť Aupark, a.s. do základu dane nezahŕňa:

- opravné položky k zásobám, cenným papierom a k dlhodobému majetku,
- rezervy a opravné položky len v rozsahu najviac podľa §20 ZDP.

Do základu dane zahŕňa odpisy majetku vo výške pomernej časti pripadajúcej na celé kalendárne mesiace.

Spoločnosť Aupark Property Holding, a.s. do základu dane nezahŕňa prípadný identifikovaný nehmotný majetok a goodwill, nedaňové rezervy a opravné položky zahŕňa do základu dane pri ich použití a v prípade daňových rezerv zahŕňa rozdiel medzi prevzatou rezervou podľa §20 a skutočnou úhradou záväzku v zdaňovacom období, v ktorom došlo k úhrade záväzku.

Pohládavky prevezme v menovitej hodnote alebo v ich obstarávacej cene, rovnako ako vytvorenú opravnú položku a pokračuje v tvorbe opravných položiek podľa §20 ZDP.

Pri odpisovanom majetku prevezme pôvodné ceny, už uplatnené daňové odpisy a daňové zostatkové ceny, pri nehmotnom majetku pokračuje v odpisovaní z pôvodnej vstupnej ceny a pri neodpisovanom majetku prevezme vstupnú cenu podľa §25.

Pri vyčíslení základu dane pri zlúčení v pôvodných hodnotách vychádzame z ustanovenia §17e ZDP.

Zdaňovacie obdobie

Zdaňovacím obdobím zanikajúcej spoločnosti je obdobie od 1.1.2012 do 31.12.2012. Spoločnosť Aupark, a.s. bola povinná zo svojich zdaniteľných príjmov podať daňové priznanie do troch kalendárnych mesiacov od skončenia zdaňovacieho obdobia.

Sadzba dane

Novela ZDP s účinnosťou od 1.1.2013 zrušila jednotnú sadzbu dane pre fyzické aj právnické osoby a zaviedla daňovú sadzbu pre právnické osoby vo výške 23% zo základu dane zníženého o daňovú stratu.

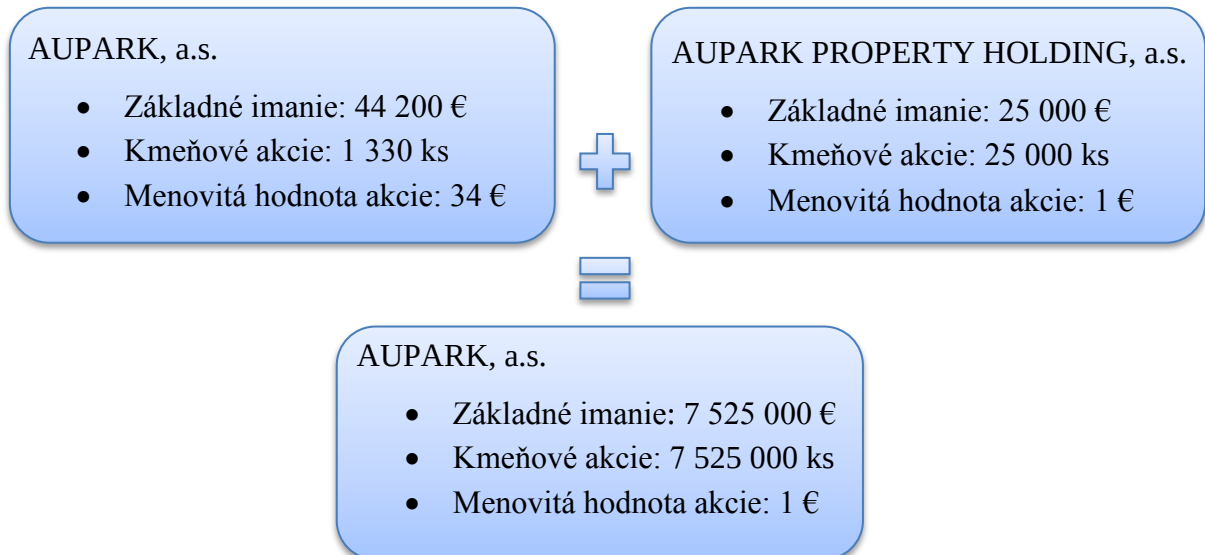
Nakoľko však zanikajúca spoločnosť podávala daňové priznanie za zdaňovacie obdobie kalendárneho roka 2014, platná sadzba dane bola 22%.

⁵⁰ ŠIMURKOVÁ, K. 2009. *Pri spájaní podnikov si budete môcť vybrať*. [online]. 2009. [cit. 12.2.2015] Dostupné na internete: <http://hnporadna.hnonline.sk/poradca-156/pri-spajani-podnikov-si-budete-moct-vybrat-347156>

Zdanenie príjmu plynúceho z dôvodu výmeny akcií pri zrušení daňovníka bez likvidácie

V prípade, že nástupníckou spoločnosťou je akciová spoločnosť, predstavenstvo je povinné bez zbytočného odkladu po zápise do OR zabezpečiť rozdelenie základného imania zanikajúcej spoločnosti za akcie nástupníckej spoločnosti.

Schéma č. 12: Zlúčenie akciových spoločností na konkrétnom príklade

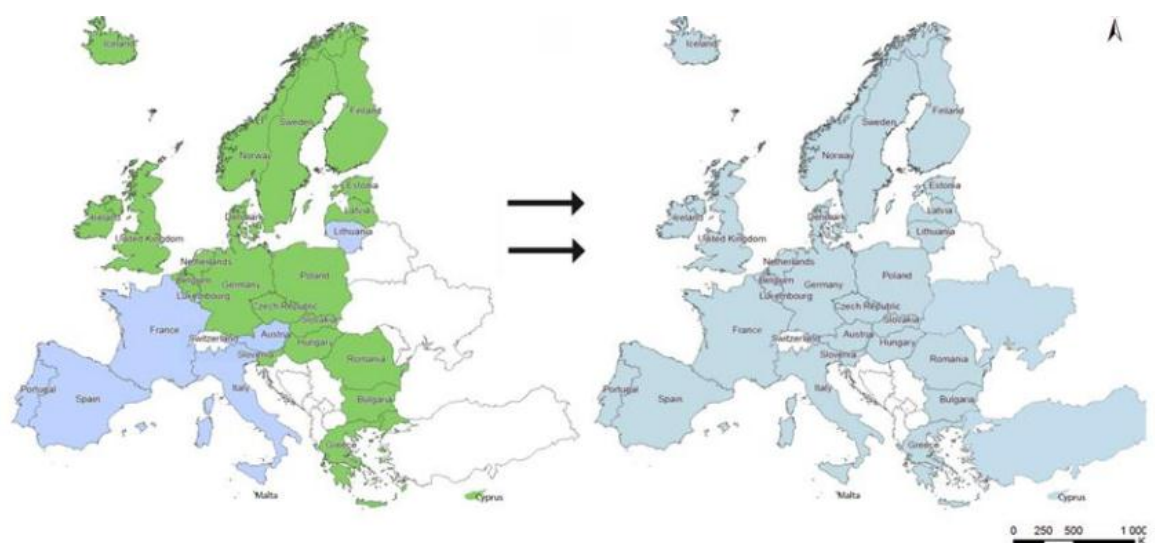
Zdroj: *Vlastné spracovanie.*

Na základe §12 ods. 7 ZDP nie je predmetom dane z príjmov príjem plynúci z dôvodu výmeny akcií pri zrušení daňovníka bez likvidácie. Toto ustanovenie vyplýva z implementovanej Smernice Rady 2009/133/ES o spoločnom systéme zdaňovania, uplatniteľnom pri zlučovaní, rozdeľovaní, čiastočnom rozdeľovaní, prevode aktív a výmene akcií rôznych členských štátov a pri premiestnení sídla SE a SCE medzi členskými štátmi (ďalej len Smernica o zdaňovaní fúzií), ktorej cieľom je odstrániť dvojité zdanenie a akékoľvek obmedzenia a znevýhodnenia prameniace z existencie daňových predpisov členských štátov, ktoré bránia neutralite týchto operácií.

Hlavným pravidlom tejto smernice je, že zlúčenie, rozdelenie, alebo čiastočné rozdelenie nesmie viesť k žiadnemu zdaneniu kapitálových ziskov vypočítaných ako rozdiel medzi skutočnou hodnotou prevedených aktív a pasív ich hodnotou na daňové účely. Je potrebné poznamenať, že slovenská právna úprava obsahuje ustanovenie „obsah pred formou“, na základe ktorého je nutné zohľadniť skutočnú podstatu konkrétnej transakcie a neprihliadať na jej formálnu štruktúru. Pri uplatňovaní daňových zákonov by mali byť okrem skutočného obsahu transakcie brané do úvahy aj ďalšie skutočnosti rozhodujúce pre určenie alebo výber dane.

Smernica o zdaňovaní fúzií poskytla účastníkom trhu jasný a predvídateľný rámec pre vykonávanie cezhraničných fúzií v rámci EÚ a EHP, rámec, ktorý umožňuje, aby boli cezhraničné fúzie nákladovo efektívnym, rýchlym a praktickým riešením. Dôsledkom čoho množstvo cezhraničných fúzií v období rokov 2008-2012 vzrástlo o 173 percent, z 132 na 361 v roku 2012, čo je odrazom odstránenia prekážok ekonomickej aktivity v rámci EÚ a EHP a zlepšenia cezhraničnej mobility.

Obr. č. 1: Krajiny EÚ/EHP s postupmi pre cezhraničné fúzie pred a po smernici

Zdroj: *Vlastné spracovanie*. LEXIDALE, INTERNATIONAL POLICY CONSULTING. 2013. *Study on the application of the cross-border mergers directive*. [online]. 2013. [cit. 12.2.2015] Dostupné na internete: http://ec.europa.eu/internal_market/company/docs/mergers/131007_study-cross-border-merger-directive_en.pdf.

Medzi hlavné prekážky úplnej aplikácie smernice patrí nedostatočná harmonizácia pravidiel, absencia jasných štandardov medziagentúrnej komunikácie, záruky pre zúčastnené strany, nedostatok niektorých zrýchlených postupov a potenciálne nezrovnalosti a medzery v smernici⁵¹.

Zásadnou prekážkou cezhraničných fúzií, ale aj vnútroštátnej mobility všeobecne, bolo zdanenie nerealizovaných kapitálových ziskov a možnosť umorovania straty. Tento problém je tiež označovaný ako „zdanenie pri odchode“ (exit taxation). V tuzemských transakciách členské štáty stanovujú daňový odklad, čo znamená, že zisky z aktív alebo

⁵¹ LEXIDALE, INTERNATIONAL POLICY CONSULTING. 2013. *Study on the application of the cross-border mergers directive*. [online]. 2013. [cit. 12.2.2015] Dostupné na internete: http://ec.europa.eu/internal_market/company/docs/mergers/131007_study-cross-border-merger-directive_en.pdf, str. 27

akcií budú prenesené na nový subjekt, a zdania sa až v momente, kedy budú zrealizované. V prípade cezhraničných fúzií však nie je takýto odklad bežný, nakoľko by jednotlivé štáty mohli prísť o svoje daňové právo, ak by bola spoločnosť pri cezhraničnej transakcii, považovaná na daňové účely rezidentom v inom štáte. Vo všeobecnosti bol tento problém smernicou vyriešený za predpokladu, že majetok zostane pripojený k stálej prevádzkarni v danej daňovej jurisdikcii⁵². Myšlienkou smernice o zdaňovaní fúzií je umožnenie cezhraničných reorganizácií, ale rovnako aj zabezpečenie daňových práv dotknutých členských štátov. K dosiahnutiu oboch cieľov zároveň sú nevyhnutné práve stále prevádzkarne. Krajina prevádzajúcej spoločnosti musí umožniť daňovo neutrálne prevod majetku iba v prípade, že je prevedený na domácu stálu prevádzkareň o nadobúdajúcej spoločnosti. Tieto aktíva tak nie sú fyzicky prevedené do zahraničia, ale ostávajú v členskom štáte prevádzajúcej spoločnosti. Splnenie tejto požiadavky závisí na definícii stálej prevádzkarne v členskom štáte prevádzajúcej spoločnosti. V prípade, že v súlade s právnymi predpismi tohto členského štátu nemôže byť konkrétne majetok priradený k stálej prevádzkarni (napríklad v dôsledku nedostatku funkčnej príslušnosti k stálej prevádzkarni), transakcia nebude daňovo neutrálna.

Reorganizácie spoločností, ktoré smernica pokrýva, nesmú spôsobovať okamžité priame daňové dôsledky na spoločnosti či akcionárov, ktorí sa reorganizácie zúčastňujú. Možné zvýšenia hodnôt spojené s reorganizáciou spoločnosti môžu byť zdanené, ale len vtedy, ak sú realizované. Samotná reorganizácia, na ktorú sa smernica vzťahuje nevedie k zdaneniu nerealizovaných kapitálových ziskov.

Ktorýkoľvek členský štát má právo odmietnuť alebo ustúpiť od uplatňovania výhod vyplývajúcich zo smernice o zdaňovaní fúzií, ak má niektorá z operácií za cieľ daňový únik alebo vyhnutie sa plateniu daní.

Odpočet daňovej straty

ZDP umožňuje nástupníckej spoločnosti prevziať od zanikajúcej spoločnosti rezervy, opravné položky aj daňovú stratu zanikajúcej spoločnosti.

V prípade, že by zanikajúca spoločnosť začala odpočítavať daňovú stratu alebo jej vznikol nárok na odpočítanie daňovej straty podľa §30 ods. 1, túto stratu odpočítava jej

⁵² LEXIDALE, INTERNATIONAL POLICY CONSULTING. 2013. Study on the application of the cross-border mergers directive. [online]. 2013. [cit. 12.2.2015] Dostupné na internete: http://ec.europa.eu/internal_market/company/docs/mergers/131007_study-cross-border-merger-directive_en.pdf, str. 80

právny nástupca. Nakoľko je právnym nástupcom len jedna spoločnosť, nie je potrebné prepočítavať pomernú časť daňovej straty.

Podmienkou využitia výhody ustanovenia § 30 ods.2 ZDP, teda možnosti uplatnenia daňovej straty ako položky odpočítateľnej od základu dane, je predpoklad, že existujú riadne ekonomické dôvody ako napr. reštrukturalizácia alebo zvyšovanie efektivity činností zlučovaných spoločností. Hlavným cieľom takéhoto zlúčenia a následného zániku nesmie byť zníženie alebo vyhnutie sa daňovej povinnosti.

4.1.2. Zlúčenie v reálnych cenách

Aj napriek skutočnosti, že v súčasnosti platný zákon o dani z príjmov poskytuje možnosť výberu pri oceňovaní majetku a záväzkov a to v reálnych hodnotách alebo použitím pôvodných cien, zákon o účtovníctve ukladá spoločnosť pri zlúčení, resp. splynutí precenenie majetku na reálnu hodnotu. Berúc do úvahy teórie o daňovej neutralite, táto možnosť výberu by nemala mať za následok významný rozdiel v daňovej povinnosti spoločnosti.

Základ dane a položky upravujúce základ dane

Zlúčenie v reálnych cenách spočíva v možnosti prevziať majetok a záväzky zanikajúcej spoločnosti v reálnych hodnotách na daňové účely. Právny nástupca v dôsledku precenenia môže dosiahnuť zvýšenie alebo zníženie hodnoty majetku na daňové účely. Nástupnícka spoločnosť za účelom zachovania daňovej neutrality zahrnie tieto oceňovacie rozdiely do základu dane.

Ak tento oceňovací rozdiel nezahrnie do základu dane právny nástupca, zanikajúca spoločnosť upraví základ dane o tento rozdiel. Ak oceňovací rozdiel do základu dane nezahrnula zanikajúca spoločnosť, zahrnie ho buď jednorazovo alebo počas najviac 7 rokov. Rovnako ho upraví o rozdiel ceny odpisovaného a neodpisovaného majetku a o goodwill ešte nezahrnutý do základu dane.

V prípade odpisovaného dlhodobého hmotného majetku právnomu nástupcovi vyplýva možnosť jeho odpisovania z reálnej hodnoty ako novoobstaraný, nie z pôvodnej daňovej zostatkovej hodnoty.

Základ dane sa ďalej zníži o sumu nedaňovej rezervy, ktorá prechádza na právneho nástupcu a vzťahuje sa na daňový výdavok, zníži sa o rozdiel účtovných a daňových opravných položiek a o záväzky po splatnosti, ktoré boli pripočítané k základu

dane. Do základu dane sa zahŕňa len rozdiel medzi prevzatou rezervou a skutočnou úhradou záväzku.

Odpisovanie goodwillu

Zákon o dani z príjmov umožňuje daňovo efektívne odpisovanie goodwillu. Goodwill sa do daňových nákladov amortizuje počas najviac 7 zdaňovacích období najmenej vo výške 1/7 celkovej hodnoty goodwillu. Ak vznikne záporný goodwill, jeho odpisovanie zvyšuje základ dane nástupníckej spoločnosti.

Alternatíva zlúčenia v reálnych cenách môže byť pre spoločnosť lákavá napríklad v prípade, že výsledkom precenenia bude zníženie hodnoty majetku. Pomerne flexibilné pravidlá pri zahŕňaní goodwillu a oceňovacích rozdielov do základu dane spolu s možnosťou prerušenia daňového odpisovania u hmotného majetku poskytujú zaujímavé možnosti úprav základu dane.⁵³

Celková hodnotu daňového štítu, ktorý vzniká zo zlúčenia predstavuje pre nástupnícku spoločnosť hodnotu upraveného goodwillu a prípadného identifikovaného nehmotného majetku. Ako sme už spomenuli, daňový efekt majú aj oceňovacie rozdiely vzniknuté pri zlúčení a zvýšená daňová vstupná cena majetku prevzatého nástupníckou spoločnosťou pri zlúčení. Tento efekt je však z dlhodobého hľadiska vzájomne kompenzovaný⁵⁴.

Zdaňovacie obdobie a sadzba dane

Zdaňovacím obdobím zanikajúcej spoločnosti je obdobie kalendárny rok 2012. Spoločnosť Aupark, a.s. bola povinná zo svojich zdaniteľných príjmov podať daňové priznanie do troch kalendárnych mesiacov od skončenia zdaňovacieho obdobia s uplatnením 22% sadzby dane.

Odpočet daňovej straty

Rovnako ako pri zlúčení v pôvodných cenách, nástupnícka spoločnosť má možnosť prevziať od zanikajúcej spoločnosti aj daňovú stratu, ktorú následne odpočítava za predpokladu, že účelom zániku spoločnosti nie je zníženie alebo vyhnutie sa daňovej povinnosti.

⁵³<http://www.cfo.sk/articles/danove-implikacie-zlucenia-materskej-a-dcerskej-spolocnosti-v-realnych-hodnotach#.VQoBk44qPNI>

⁵⁴ tamže

Keďže k zlúčeniu došlo v roku 2013, pravidlá pre možnosť odpočítania straty sa výrazne zmenili.

Do roku 2013 bolo podľa § 30 ZDP možné daňovú stratu uplatniť počas najviac siedmich bezprostredne po sebe nasledujúcich zdaňovacích období, a to počnúc zdaňovacím obdobím bezprostredne nasledujúcim po zdaňovacom období, za ktoré bola táto daňová strata vykázaná.

Odpočet daňovej straty v roku 2013 bolo možné uplatniť nasledovne:

- daňové straty vykázané za zdaňovacie obdobia 2008-2009 – v ľubovoľnej výške počas 5 bezprostredne po sebe nasledujúcich zdaňovacích období, a to počnúc zdaňovacím obdobím bezprostredne nasledujúcim po zdaňovacom období, za ktoré bola táto daňová strata vykázaná,
- daňové straty vykázané za zdaňovacie obdobia 2010-2012 – v ľubovoľnej výške počas 7 bezprostredne po sebe nasledujúcich zdaňovacích období, a to počnúc zdaňovacím obdobím bezprostredne nasledujúcim po zdaňovacom období, za ktoré bola táto daňová strata vykázaná.

Od 1.1.2014 bol zavedený nový spôsob uplatňovania odpočtu daňovej straty, ktorú bolo možné odpočítať počas najviac 4 po sebe nasledujúcich zdaňovacích období. Daňovú stratu je možné uplatniť v rovnomernej výške, t.j. $\frac{1}{4}$ ročne. Úlohou tejto zmeny je zúženie možnosti daňovníka optimalizovať daňovú povinnosť.

Odpočet daňovej straty v roku 2014 bolo možné uplatniť nasledovne:

- daňové straty vykázané za zdaňovacie obdobia 2008-2009 – v ľubovoľnej výške počas 5 bezprostredne po sebe nasledujúcich zdaňovacích období, a to počnúc zdaňovacím obdobím bezprostredne nasledujúcim po zdaňovacom období, za ktoré bola táto daňová strata vykázaná,
- daňové straty vykázané za zdaňovacie obdobia 2010-2013 – súčet neuplatnených daňových strát rovnomerne počas 4 bezprostredne po sebe nasledujúcich zdaňovacích období, pričom prvým zdaňovacím obdobím je zdaňovacie obdobie začínajúce najskôr 1.1.2014.

Daň z pridanej hodnoty

Z pohľadu zákona č. 222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty, je zanikajúcej spoločnosti bez likvidácie udelená povinnosť oznámenia tejto skutočnosti daňovému úradu pred svojím zánikom. Daňový úrad nevydáva rozhodnutie o zrušení registrácie spoločnosti, ale spoločnosť prestáva byť platiteľom dňom jej zániku, t.j. ku dňu výmazu z OR.

Uplynutím dňa, kedy spoločnosť prestáva byť platiteľom, končí prebiehajúce zdaňovacie obdobie pre DPH účely a zaniká platnosť osvedčenia o registrácii pre daň, rovnako ako aj identifikačné číslo DPH. Zanikajúca spoločnosť je povinná do 10 dní odo dňa, kedy prestala byť platiteľom, odovzdať daňovému úradu osvedčenie o registrácii.⁵⁵

4.2. Zrušenie spoločnosti s likvidáciou

Vychádzajúc z príkladu, predpokladajme, že valné zhromaždenie rozhodlo o zrušení spoločnosti Aupark, a.s. a jej vstupe do likvidácie k 1.1.2013. Predpokladom vstupu do likvidácie je, že spoločnosť disponuje určitým majetkom a vstupuje do likvidácie zásadne dňom zrušenia. Nakoľko spoločnosť vlastní dlhodobý hmotný aj dlhodobý nehmotný majetok a nemožno ju definovať ako predĺženú spoločnosť, t. j. má viac ako jedného veriteľa a hodnota jej záväzkov nepresahuje hodnotu majetku spoločnosti. Po celú dobu likvidácie bude spoločnosť používať obchodné meno „Aupark, a.s. v likvidácii“, čím obchodných partnerov informuje o ukončení svojej činnosti a nemožnosti uzatvárať obchodné zmluvy.

Valné zhromaždenie spoločnosti následne vymenuje likvidátora, ktorý koná v mene spoločnosti a oznámi vstup spoločnosti do likvidácie všetkým známym veriteľom. Zároveň zverejní výzvu, aby veritelia spoločnosti a iné dotknuté osoby a orgány prihlásili svoje pohľadávky v lehote nie kratšej ako tri mesiace.

Vstup do likvidácie aj osoba likvidátora sa zapisujú do OR, čím prechádza pôsobnosť štatutárneho orgánu konať v mene spoločnosti na likvidátora. V období počas likvidácie je pôsobnosť štatutárneho orgánu obmedzená na úkony nevyhnutné na realizáciu likvidácie a to najmä z dôvodu ochrany veriteľov pred ich majetkovou ujmom.

Funkciu likvidátora môže podľa ustanovení ObZ vykonávať fyzická alebo právnická osoba. Odmena likvidátora pre spoločnosť predstavuje daňový výdavok⁵⁶, pod ktorým rozumieme výdavok resp. náklad na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie príjmov, ktorý bol preukázateľne vynaložený spoločnosťou a zaúčtovaný v účtovníctve alebo zaevidovaný v evidencii.

Ku dňu vstupu do likvidácie, t.j. 1.1.2013 je likvidátor povinný zostaviť likvidačnú účtovnú súvahu a zaslať prehľad o imaní spoločnosti každému spoločníkovi, ktorý o to požiada.

⁵⁵ Z.č. 222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty, §81 ods.5

⁵⁶ Z. č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov, §2 písm. i)

V zmysle § 67 ods. 9 zákona č. 563/2009 Z.z. o správe daní je spoločnosť povinná, ak dôjde k zmenám skutočností uvedených pri registrácii daňového subjektu, vrátane zmien, ktoré majú za následok zrušenie registrácie k niektorej dani, oznámiť tieto zmeny správcovi dane do 30 dní odo dňa, keď nastali alebo požiadať o zrušenie registrácie.

Základ dane a položky upravujúce základ dane

Podľa ustanovenia § 14 ods. 2 je základom dane spoločnosti, ktorá sa zrušuje s likvidáciou výsledok hospodárenia zistený z účtovníctva, upravený o pripočítateľné a odpočítateľné položky. Výsledok hospodárenia dosiahnutý počas likvidácie predstavuje príjmy v spojitosti s realizáciou likvidácie upravené o výdavky, ktoré vznikli počas likvidácie.

V zdaňovacom období, v ktorom dochádza k zrušeniu daňovníka likvidáciou, upraví daňovník základ dane z príjmov o⁵⁷:

- zostatky vytvorených rezerv a opravných položiek,
- zostatky účtov časového rozlíšenia (príjmy a výnosy budúcich období, výdavky a náklady budúcich období),

s výnimkou tých, ktoré preukázateľne súvisia s obdobím likvidácie.

Úprava základu dane sa uvedie v riadku 170 a v riadku 280 tlačiva daňového priznania podľa vplyvu na základ dane. Uvedený postup sa týka úpravy zaúčtovaných daňovo uznateľných rezerv a opravných položiek účtovaných v súlade s ustanovením § 20 ZDP.

Zdaňovacie obdobie

Zdaňovacie obdobie spoločnosti, ktoré sa začalo pred vstupom do likvidácie, končí dňom predchádzajúcim dňu jeho vstupu do likvidácie⁵⁸. Zdaňovacie obdobie daňovníka, ktorý vstúpil do likvidácie, sa začína dňom jeho vstupu do likvidácie a končí sa dňom skončenia likvidácie⁵⁹.

Zdaňovacie obdobie spoločnosti Aupark, a.s. končí dňom predchádzajúcim dňu jej vstupu do likvidácie, to znamená 31.12.2012. Od 1.1.2013 sa začína nové zdaňovacie obdobie spoločnosti Aupark, a.s. v likvidácii. Spoločnosť je povinná podať daňové priznanie alebo hlásenie a odvieť daň do 3 mesiacov po uplynutí zdaňovacieho obdobia, t.j. do 31.3.2013.

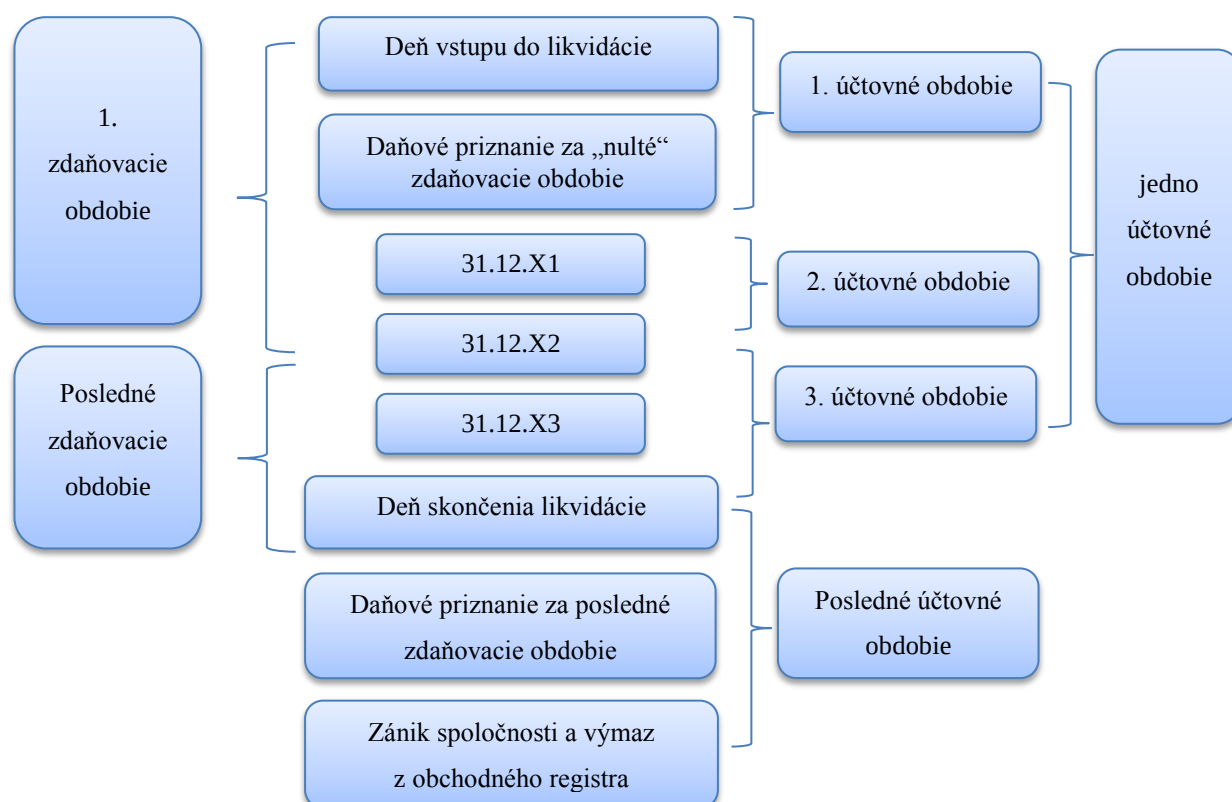
⁵⁷ Z. č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov, §17 ods.8 písm. b)

⁵⁸ Z. č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov, §41 ods. 3

⁵⁹ Z. č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov, §41 ods. 4

Pre porovnanie predpokladajme, že by likvidácia spoločnosti neskončila do 31.12.2013, ale až 20.5.2014. Na základe ustanovenia § 41 ods. 4 ZDP sa zdaňovacie obdobie končí dňom skončenia likvidácie. Spoločnosť je povinná podať do 3 mesiacov od skončenia daňové priznanie, t.j. do 31.8.2014. v daňovom priznaní je spoločnosť povinná uplatniť sadzbu dane, ktorá bola platná ku dňu skončenia zdaňovacieho obdobia, to znamená, že na zdaňovacie obdobie, ktoré začalo v roku 2013 a končí v roku 2014 sa uplatní jednotná sadzba 22% na celé zdaňovacie obdobie.

Schéma č. 13: Zdaňovacie a účtovné obdobia počas likvidácie spoločnosti

Zdroj: *Vlastné spracovanie.*

Odpočet daňovej straty

Spoločnosť, ktorá vstúpila do likvidácie nemá možnosť umorenia straty vykazanej v predchádzajúcich zdaňovacích obdobiach na zníženie jej základu dane. Nárok na odpočet daňovej straty ku dňu vstupu spoločnosti do likvidácie zaniká. Rovnako nie je možné odpočítať daňové straty, ktoré vykáže počas obdobia likvidácie spoločnosti.

Daň z pridanej hodnoty

Zákon o DPH osobitne neupravuje spoločnosti, ktoré sa nachádzajú v období likvidácie a v prípade likvidácie spoločnosti priamo neukladá povinnosť požiadať správcu dane o zrušenie registrácie k DPH. Spoločnosť tak aj po vstupe do likvidácie ostáva platiteľom DPH, ak nepožiadala o zrušenie registrácie v zmysle §81 ZDPH. Rovnako ZDPH osobitne neupravuje ani zdaňovacie obdobie z dôvodu vstupu spoločnosti do likvidácie. Daňové priznania spoločnosť podáva v bežných lehotách na podanie daňového priznania z pridanej hodnoty, rozdielom tak pravdepodobne bude len obsah týchto priznaní.

Ukončenie likvidácie

Po uspokojení všetkých veriteľov a splatení všetkých záväzkov, bez ohľadu na sporné pohľadávky, sa likvidačný zostatok rozdelí medzi akcionárov v pomere, ktorý zodpovedá menovitej hodnote ich akcií. V prípade, že by likvidačný zostatok nepokryl menovitú hodnotu akcií, delia sa akcionári v pomere zodpovedajúcom splatenej menovitej hodnote ich akcií.

Na základe §12 ods. 7 ZDP podiel na likvidačnom zostatku obchodnej spoločnosti nie je predmetom dane daňovníka, ktorý je právnickou osobou.

Aj napriek tomu, že deň skončenia likvidácie nie je v žiadnej právnej úprave výslovne definovaný, rozumie sa ním deň rozdelenia likvidačného zostatku.

Záverečnou fázou procesu likvidácie spoločnosti je výmaz spoločnosti z OR. Do 90 dní po schválení účtovnej závierky valným zhromaždením spoločnosti, konečnej správy o priebehu likvidácie a návrhu na rozdelenie likvidačného zostatku podá likvidátor registrovému súdu návrh na výmaz spoločnosti z obchodného registra⁶⁰. K návrhu na výmaz likvidátor priloží účtovnú závierku a konečnú správu spolu s návrhom na rozdelenie likvidačného zostatku, ktoré sa taktiež uložia do zbierky listín.

S účinnosťou od roku 2012 je na výmaz spoločnosti z OR potrebný súhlas správcu dane. Na základe žiadosti spoločnosti vydá správca dane súhlas s výmazom z OR, ak nemá voči spoločnosti daňovú pohľadávku alebo ak spoločnosť nemá daňový nedoplatok⁶¹. Toto ustanovenie sa nevzťahuje na spoločnosť v prípade, že sa zrušuje bez likvidácie.

⁶⁰ Z. č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník, § 75 ods. 5

⁶¹ Z.č. 563/2009 Z.z. o správe daní, § 54 ods. 3

4.3. Zhrnutie jednotlivých alternatív

V životnom cykle spoločností často dochádza práve k spájaniu sa inými spoločnosťami, ktoré je motivované rôznymi ekonomickými dôvodmi, medzi ktoré patrí aj nevyužitý daňový štít. Možnosť využitia tohto motívu spočíva v prevzatí stratovej zanikajúcej spoločnosti „ziskovou“ nástupníckou spoločnosťou. Prostredníctvom vzájomného prepojenia účtov a finančných výsledkov sú straty cieľovej spoločnosti pokryté ziskom na strane nástupníckej spoločnosti, v dôsledku čoho sa obe môžu vyhnúť plateniu vysokých daní, ktoré za iných okolností bola nástupnícka spoločnosť povinná odvieť.

V súčasnosti je možné považovať za jeden z hlavných dôvodov zlúčenía a splynutí práve vyriešenie daňových otázok a otázok optimalizácie daňových strát. Ako uvádza aj Hana Vomáčková vo svojej publikácii tak, *„optimalizácia daňovej povinnosti je bezpochyby legitímnym ekonomickým dôvodom.“* Z racionálneho hľadiska preto nemožno daňovým subjektom vyčítať ich snahu o optimalizáciu svojej daňovej povinnosti a v rámci zákonného rámca voliť také prostriedky, ktoré by minimalizovali daňové zaťaženie. Daňová optimalizácia, resp. daňové plánovanie teda predstavuje legálne metódy, ktoré zabraňujú ekonomicky neefektívnemu zdaneniu.

Je však dôležité podotknúť, že všeobecne platný návod na daňovo optimálne riešenie zlúčenía alebo splynutia spoločností neexistuje. Rozhodnutie o zvolenom spôsobe konkrétnej transakcie závisí jednak na prioritách spoločnosti, využití služieb poradenských spoločností, komplikovanosti transakcie, finančnej náročnosti, organizačnej štruktúry spoločnosti či veľkosti spoločnosti.

Výhody a nevýhody zlúčenía a splynutia v reálnych hodnotách

Za jedno z podstatných negatív zlúčenía alebo splynutia v reálnych hodnotách je považovaná povinnosť zahrnutia oceňovacieho rozdielu vzniknutého z dôvodu precenenia majetku a záväzkov do základu dane, ktoré môže mať nemalý vplyv v prípade skrytých rezerv či vysokej hodnoty tohto rozdielu.

Ďalšiu nevýhodu môže predstavovať dodanie rozdielu medzi účtovnou a daňovou zostatkovou cenou majetku u zanikajúcej spoločnosti.

Naopak, výhodou je skutočnosť, že rezervy a opravné položky sú považované za daňový náklad, čo pozitívne vplýva na zníženie základu dane.

Taktiež aj rozhodnutie o výbere z možností či bude spoločnosť od začiatku odpisovať nadobudnutý majetok z reálnej hodnoty po precenení alebo pokračovať v odpisovaní z reálnej hodnoty majetku môže významne ovplyvniť základ dane.

Z pohľadu optimalizácie daňovej povinnosti je priaznivejšie uprednostnenie zlúčenia spoločnosti s väčším majetkom do spoločnosti s menším rozsahom majetku z dôvodu dosiahnutia vyšších vstupných cien nadobúdaného majetku na účely daňového odpisovania s cieľom uplatňovania vyšších daňových odpisov nástupníckou spoločnosťou. Tento postup bude výhodnejší za predpokladu, že účtovaný oceňovací rozdiel bude zahrňovaný do základu dane právneho nástupcu počas dlhšej doby trvania ako daňové odpisy z tohto majetku.

Ak upriamime pozornosť na splynutie spoločností v reálnych hodnotách, postup pri vyčíslení základu dane je totožný ako pri zlučovaní spoločností. K preceneniu majetku a záväzkov na reálne hodnoty dochádza u všetkých zúčastnených spoločností, nakoľko všetky zanikajú bez likvidácie.

Pri splynutí v reálnych hodnotách novovzniknutá spoločnosť z dôvodu precenenia majetku zanikajúcich spoločností preberá väčší oceňovací rozdiel, ktorý následne zahŕňa do základu dane. Tento oceňovací rozdiel predstavuje položku, ktorá zvyšuje základ dane spoločnosti.

Na druhej strane, právny nástupca preberá väčšiu hodnotu majetku a bude môcť uplatniť vyššie daňové odpisy, ktoré predstavujú položku znižujúcu základ dane.

Splynutie v reálnych cenách teda môže byť výhodné v prípade, že hodnota oceňovacieho rozdielu bude nižšia ako suma daňových odpisov.

Avšak okrem daňového hľadiska je rovnako dôležité posúdiť aj administratívne hľadisko náročnosti splynutia. To je v porovnaní so zlúčením spoločností nielen časovo ale aj nákladovo vyčerpávajúcejšie.

Výhody a nevýhody zlúčenia a splynutia v pôvodných cenách

V prípade zlúčenia a splynutia spoločností v pôvodných cenách preberá právny nástupca majetok na účtovné účely precenený na reálne hodnoty, zatiaľ čo na daňové účely ho preberá v pôvodných cenách. Rozdiel, ktorý v tomto dôsledku vzniká musí evidovať, čo vedie k povinnosti viesť oddelene účtovnú a daňovú evidenciu a zvyšuje tak administratívnu záťaž právneho nástupcu.

Z daňového hľadiska je pozitívom nezahrňovanie oceňovacieho rozdielu vzniknutého pri zlúčení a splynutí do základu dane.

Pri tomto režime nie je podstatné, ktorá zo zlučujúcich spoločností zaniká a ktorá je právnym nástupcom. No z administratívneho hľadiska je možné predpokladať, že administratívne menej náročné je zlúčenie spoločnosti s menším majetkom do spoločnosti s väčším majetkom.

Tab. č. 2: Daňové aspekty zlúčenia a splynutia v reálnych hodnotách a pôvodných cenách

	Ocenenie v reálnych hodnotách	Ocenenie v pôvodných cenách
Vznik daňovej povinnosti pri fúzii	NIE	NIE
Daňové precenenie majetku	ÁNO	NIE
Daňové odpisy goodwillu / oceňovacieho rozdielu	ÁNO	NIE
Možnosť prenosu daňových strát	ÁNO	ÁNO
Prechod daňových rizík minulosti	ÁNO	ÁNO
Daňovo uznateľné úroky z dlhového financovania	ÁNO	ÁNO
Povinnosť odvodu DPH	NIE	NIE

Zdroj: *Vlastné spracovanie.*

Výhody a nevýhody likvidácie spoločnosti

Pri zrušení spoločnosti s likvidáciou nie je spoločnosť povinná platiť daňovú licenciu za obdobie, v ktorom sa nachádza v likvidácii a taktiež jej nevyplýva povinnosť platiť preddavky na daň.

Avšak nárok na odpočet prípadnej daňovej straty vykázananej spoločnosťou v predchádzajúcich zdaňovacích obdobiach spoločnosti vstupom do likvidácie zaniká v dôsledku čoho nemá možnosť zníženia základu dane.

Záver

Zrušenie spoločnosti predstavuje komplexný proces úkonov, ktoré zvyčajne vedú k zániku spoločnosti. Až do okamihu výmazu z Obchodného registra, ktorého následkom je zánik spoločnosti zostáva spoločnosť právnickou osobou. Výnimkou je zrušenie spoločnosti bez likvidácie, ktoré pre spoločnosť predstavuje príležitosť ďalšieho možného rozvoja.

Vďaka neustále sa zotavujúcemu trhu poznačeného ekonomickou krízou, čoraz viac spoločností zvažuje reorganizačné aktivity za účelom dosiahnutia vyšších úspor či rozšírenia na ďalšie trhy. Práve prostredníctvom podnikových reorganizácií majú spoločnosti príležitosť stať sa finančne silnejším, ekonomicky stabilnejším a konkurencieschopnejším trhovým hráčom.

V priebehu posledných rokov prešla slovenská legislatíva výraznými zmenami v oblasti podnikových kombinácií, jednou z ktorých bolo aj zavedenie duálneho režimu vo vzťahu k daňovému posúdeniu zlúčení a splynutí. Táto možnosť výberu môže zohrávať dôležitú úlohu v oblasti plánovania, kde aspekt zdaňovania môže ovplyvniť výhodnosť danej transakcie.

Cieľom diplomovej práce bolo spracovanie problematiky daňových dôsledkov zrušenia spoločnosti s likvidáciou ako aj bez likvidácie a preskúmanie výhodnosti možných spôsobov realizácie zrušenia spoločnosti.

V tejto práci približujeme danú problematiku zrušenia spoločností zadefinovaním základných pojmov, likvidácie, zlúčenía a splynutia, stanovených v legislatíve a odbornej literatúre a predstavením ich základnej systematiky. Teoretické vymedzenie a následné pochopenie predstavuje základ pre aplikáciu konkrétnej právnej úpravy zrušenia spoločnosti.

S cieľom poskytnutia komplexného prehľadu riešenej problematiky sme následne odprezentovali a vysvetlili jednotlivé aspekty zlúčenía, splynutia a likvidácie spoločnosti. Východiskovou zákonnou úpravou bol pre nás Obchodný zákonník (Z.č. 513/1991 Z.z.), Zákon o dani z príjmov (Z.č. 595/2003 Z.z.) a Zákon o účtovníctve (Z.č. 431/2002 z.Z.). Z legislatívnej úpravy je taktiež potrebné vyzdvihnúť úpravu podnikových reorganizácií na úrovni EÚ, ktorá výrazným spôsobom ovplyvňuje rovnako cezhraničné ako aj vnútroštátne fúzie. Zrušenie spoločnosti s likvidáciou a s právnym nástupcom sme teda spracovali z právneho, účtovného a najmä daňového hľadiska so zameraním na ich najdôležitejšie aspekty. Dôležitým poznatkom tejto časti práce, ktorá sa venuje daňovým dopadom

zlúčenía a splynutia je fakt, že možnosť znížiť základ dane nástupníckej spoločnosti prebráním daňovej straty zanikajúcej spoločnosti je podmienená predpokladom, že hlavným motívom tejto transakcie nie je zníženie alebo vyhnutie sa plateniu dane.

V záverečnej časti práce sme aplikovali získané poznatky z jednotlivých čiastkových cieľov na praktickom príklade. Pozornosť sme venovali dopadu vnútroštátnych a nadnárodných legislatívnych ustanovení na realizáciu konkrétnej podnikovej reorganizácie a povinností zanikajúcich spoločností. V prípade zrušenia spoločnosti s likvidáciou sme naznačili celý priebeh procesu likvidácie, od vstupu spoločnosti do likvidácie až po zánik spoločnosti. Výsledkom riešenia danej problematiky je porovnanie jednotlivých daňových dôsledkov zrušenia spoločnosti s likvidáciou, zlúčením a splynutím s možnosťou výberu ocenenia nadobudnutého majetku pre daňové účely reálnymi hodnotami či v pôvodných cenách.

Z pohľadu zlúčenía a splynutia spoločností je otázne, ktorý režim je pre spoločnosť výhodnejší. Rozhodnutie o vybranom režime a spôsobe reorganizácie ovplyvňujú viaceré faktory. Pri voľbe režimu si komplexné posúdenie niektorých položiek v účtovníctve spoločností (napr. rezervy či opravné položky) vyžaduje častokrát detailnú analýzu a daňové plánovanie. Je potrebné zdôrazniť, že cieľom oboch režimov je dosiahnutie daňovej neutrality. Pri použití ocenenia v reálnych hodnotách sa oceňovacie rozdiely z precenenia prevedeného majetku a záväzkov zahŕňajú do základu dane, zatiaľ čo pri ocenení v pôvodných cenách sa oceňovacie rozdiely, goodwill ako aj záporný goodwill do základu dane nezahŕňajú.

Záverom by sme chceli poukázať na možné výhody výberu ocenenia v reálnych hodnotách pri zlúčení a splynutí. Jednou z nich je možnosť výberu spôsobu odpisovania nadobudnutého hmotného majetku, t.j. začať pre daňové účely odpisovať od začiatku alebo alternatívne pokračovať v daňových odpisoch. Ďalšou spomínanou výhodou je umožnenie zahrnutia goodwillu a záporného goodwillu do základu dane najdlhšie počas siedmich po sebe nasledujúcich zdaňovacích období. Na druhej strane by za nevýhodu mohla byť považovaná povinnosť zahrnutia oceňovacích rozdielov z precenenia do základu dane a teda ich následné zdanenie.

Z hľadiska zrušenia spoločnosti s likvidáciou spoločnosť nie je povinná platiť daňovú licenciu za obdobie, v ktorom sa nachádza v likvidácii a taktiež jej nevyplýva povinnosť platiť preddavky na daň. Nárok na odpočet prípadnej daňovej straty vykázananej spoločnosťou v predchádzajúcich zdaňovacích obdobiach spoločnosti vstupom do likvidácie však zaniká a nemá možnosť zníženia základu dane.

Použitá literatúra

Právne normy:

- [1.] Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov.
- [2.] Zákon č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov.
- [3.] Zákon č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.
- [4.] Zákon č. 222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov.
- [5.] Zákon č. 563/2009 Z.z. o správe daní v znení neskorších predpisov.
- [6.] Opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 23054/2002-92 zo 16. decembra 2002, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva v znení neskorších predpisov

Knižné publikácie:

- [7.] FARKAŠ, R. 2008. *Kombinácie podnikov (účtovné aspekty)*. 1. vyd. Bratislava: Iura Edition, 2008. 111 s. ISBN 978-80-8078-216-0.
- [8.] MÁZIKOVÁ, K. 2010. *Zmeny vlastníckych transakcií v obchodných spoločnostiach z pohľadu účtovníctva*. Bratislava: Iura Edition, 2010. 172 s. ISBN 978-80-8078-363-1.

Články vo vedeckých časopisoch:

- [9.] FABIAN, P., BZDÚŠKOVÁ, Z., ŠKULA, I. 2008. *Fúzie a akvizície spoločností*. In Finančný manažment a controlling v praxi. 9/2008. ISSN 1337-7574.
- [10.] FABIAN, P. 2011. *Zrušenie spoločnosti a jej likvidácie – základné postupy*. In Zodpovedná firma v praxi. Roč. 1, 2011. s. 16-18. ISSN 1338-4791.
- [11.] CHORVÁTOVÁ, J. 2004. *Likvidácia ako etapa „života spoločnosti*. In Poradca. č. 11-12, 2004. s. 324-332. ISSN 1335-1583
- [12.] TURÓCIOVÁ, J. 2012. *Zlúčenie, splynutie a rozdelenie spoločností z pohľadu účtovníctva*. In Daňový a účtovný poradca podnikateľa. Žilina: 2012. ISSN 1335-0897, 2012, č.10, s. 5-37.

Elektronické dokumenty:

- [13.] HEČKOVÁ, J., CHAPČÁKOVÁ, A., KISELÁKOVÁ, D., HRABOVSKÁ, Z. 2012. *Pohľad na fúzie a akvizície z hľadiska teórie*. [online]. 2012. [cit. 11.12.2014] Dostupné na internete: http://www.pulib.sk/elpub2/FM/Kotulic17/pdf_doc/12.pdf
- [14.] KALETOVÁ, V. 2007. *Zlúčenie, splynutie, rozdelenie obchodných spoločností*. [online]. 2007. [cit. 15.1.2015] Dostupné na internete: <http://www.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=~/Main/TPrintWithHeader.ascx&hContent=~/EDL/ShowArticlePrint.ascx&ArticleId=20612>
- [15.] KPMG. 2012. *How to use M&A to maximize your company value*. [online]. 2012. [cit. 12.2.2015] Dostupné na internete: https://www.kpmg.com/SK/en/IssuesAndInsights/ArticlesPublications/Documents/MA_Trend2012_screen.pdf
- [16.] LEXIDALE, INTERNATIONAL POLICY CONSULTING. 2013. Study on the application of the cross-border mergers directive. [online]. 2013. [cit. 12.2.2015] Dostupné na internete: http://ec.europa.eu/internal_market/company/docs/mergers/131007_study-cross-border-merger-directive_en.pdf
- [17.] OVEČKOVÁ, O. 2012. *Obchodný zákonník : komentár. 1,2. 3. dopl. a prepr. vyd.* Bratislava : Iura Edition, 2012, 995 s. ISBN 978-80-8078-434-8.
- [18.] VOMÁČKOVÁ, H. 2009. *Účetníctví akvizicí, fúzí a jiných vlastnických transakcí (vyšší účetníctví)*. Praha: Bova Polygon, 2009, 560 s. ISBN 978-80-7273-157-2.

Internetové zdroje:

- [19.] Finstat – hospodárske výsledky firiem, účtovné závierky, obchodný vestník, konkurzy. Dostupné na internete: <http://www.finstat.sk/Likvidacie>
- [20.] Ministerstvo financií SR. Register účtovných závierok. Dostupné na internete: <http://www.registeruz.sk/cruz-public/home/>
- [21.] Ministerstvo spravodlivosti SR. Obchodný vestník. Dostupné na internete: <https://www.justice.gov.sk/PortalApp/ObchodnyVestnik/Formular/FormulareZverejnene.aspx>
- [22.] ŠIMURKOVÁ, K. 2009. *Pri spájaní podnikov si budete môcť vybrať*. [online]. 2009. [cit. 12.2.2015] Dostupné na internete: <http://hnporadna.hnonline.sk/poradca-156/pri-spajani-podnikov-si-budete-moct-vybrat-347156>